

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 173. sz. 1943. augusztus 3 kedd

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Magyar világszemlélet

A „Debreczen“ közel negyedszázados fennállása óta a magyar gondolat szolgálatában áll mind politikai, mind társadalmi, mind szociális, mind gazdasági vonatkozásban. Névelődünk, az „öreg Debreczen“, a régi 48-as függetlenségi párt organumának hagyományaihoz híven szolgáltuk a legszentebb nemzeti ideálokat békében és háborús időkben egyaránt.

Az újabb idők megpróbáltatásai között számtalanszor hirdettük hasábjainkon a magyar világszemléletet és a rendelkezésünkre álló eszközökkel és módokkal mindent elkövetünk a magyar öntudat és önbizalom erősítésére. Azt vallottuk, hogy ezen a vonalon elsősorban a sajtóra hárul a nagy feladat, mégpedig főleg a vidéki sajtóra, mely szorosabb kontaktust tart fenn a magyar vidékek lakosságával.

Hirdettük, hogy csak egy világnézetet ismerünk, mégpedig a magyar világnézetet, egyféle szemlélet idegződjék be gondolkozásunkba: a magyar világszemlélet.

Sokszor gúny, lekicsinylés, szárdékos félremagyarázás kísérte állásfoglalásainkat. Annál inkább regisztrálhatjuk most elégtétellel Antal István nemzetvédelmi miniszter ama kijelentését, melyeket a debreceni Nyári Egyetem megnyitásán mondott beszédében tett. Nem kicsinyes szempontok miatt, hanem a nagy nemzeti nézőpontokból örvendünk annak, hogy a magyar világszemlélet és magyar világnézet teljes síkba állítása kormánytényező részéről minősül elsőrendű szükségességgnek.

Antal István miniszter megállapításai teljesen a magyar világszemlélet talajából fakadnak. Idézük csak ezeket a kijelentéseket:

Ha felemelkedünk a magyar önismeret, az önbírálat, de egyben a magyar önbizalom legmagasabb szférájába, minden körülmények között megmaradunk magyarnak és csakis magyarnak...

Lényegét, a tartalmat saját magunk külön enjéből és csakis abból szabad merítenünk...

Ne igyekezzünk fajtánk lelki és érzésvilágának sajátos eredetiségét feloldani semmiféle langyos európaiság kozmopolita levében, de semmiféle más nép egyéni vagy közösségi életformáinak akármily vonzó, csábító szellemiségében sem...

A magyar élet sajátos törvényeit egy népénél sem tartjuk alábbvalóknak...

Állásfoglalásainkat semmiféle más motívum, mint a magyar öncélúság és a magyar élniakarás ne befolyásolja...

Az európai dolgokat kizárólag magyar szemüvegen nézzük, lásuk és ítéljük meg...

Mint gróf Teleki Pál, a nagy nemzetnevelő mondta: merjünk magyarok lenni. Ma ez a lét és nemlét kérdése...

A magyar ügy egy dolognak a függvénye: a magyar lelkiérőnek.

Amerikai légi erők támadása a romániai olajmezők ellen

Málta szigetéről Bulgárián át repültek a támadó gépek, melyek közül Bulgáriában négyet, Ploesti fölött pedig harminchatot lelőttek

London cáfolja Badoglio állítólagos ellenjavaslatáról szóló híreket

Róma: Valótlan mintha a németek Triesztet, Polát és Fiumét megszállták volna Erős diplomáciai tevékenység a Vatikánban — Svédország és Svájc közös állásfoglalása a politikai menekültek ügyében

Római jelentés arról, hogy miért bukott meg a fascizmus Az új olasz kormány békét akar, de nem mindenáron való békét

NÁPOLYT UJABB LÉGITÁMADÁS ÉRTE

A légi háború most újabb területre terjedt ki. A romániai Ploesti és a környéken levő olajvidék volt az amerikai részről indított légi támadás színhelye. Körülbelül 125 négy motoros amerikai repülőgép hajtotta végre a támadást, amelyek alighanem Málta szigetéről indultak ki és Bulgárián át repültek céljuk felé. Már a bolgár légvédelem is működésbe lépett és négy gépet lelőtt. A német hadijelentés közli, hogy a német és román légvédelmi erők szembeszálltak a támadó amerikai gépekkel és szétszórta a támadó gépeket, úgyhogy csak 60-70 gép jutott a ploesti olajmezők fölé, ezek közül harminchatot lelőttek. A német jelentés hangsúlyozza, hogy a célpontokban okozott károk nem jelentősek.

OLASZORSZÁG

Mint a római Stefani iroda jelenti, az ellenséges rádióállomások az utóbbi napokban többször különféle forrásokból származó céltudatos híreket közöltek. Egyebek között azt állították, hogy forradalmi mozgalmak törtek ki déli városokban, hogy a német csapatok fontos városokat foglaltak el, így Triesztet, Polát s Fiumét, továbbá, hogy az olasz csapatok Görögországban le akarták fegyverezni a németeket. Szombaton a Reuter azt jelentette, hogy Udinet szlovén partizánok árasztották el. Mindezek a London által terjesztett hírek teljesen alaplatlanok. Az olaszok hírek maradtak a magyar kitartásnak és önbizalomnak, nem pedig mechanikus függvénye ilyen vagy olyan európai megoldásnak...

Ezek a kijelentések magasabb dimenziókban megfelelnek azoknak az érzéseknek és gondolatoknak, melyeket szerény magunk ápolgattunk az évek folyamán és vetegtünk a mi betűbarázdáinkban. Pártpolitikai kereteken kívül minden magyar jó érzéssel és bizonyos megnyugvással fogadhatja Antal miniszter kijelentéseit, mint a hivatalos magyar politika szempontjait.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében valóban nagy lehetőségei nyílnak a magyarság összeforrásának, amire a mai sorsdöntő időkben igen nagy szükség van. Merjünk magyarok lenni — visszhangzik Teleki Pál gróf tanítása. Ha merünk, akkor nyerünk is, megnyerjük a magyar jövőt.

A belső front szilárdságáról és rendíthetlenségéről is beszélt An-

nak királyukhoz és zászlójukhoz — állapítja meg az olasz félhivatalos.

AZ OLASZORSZÁGI HELYZETRŐL

több érdekes jelentés érkezett be. Utalunk arra a római jelentésre, melyet külön cikkben közlünk. Először megvilágítja a helyzetet a „Popolo di Roma“ című olasz lap, mely „Egyetműködés és ellenőrzés“ címmel a többiek között ezeket írja:

„Az olasz nép együttműködik kormányával, amit hosszú éveken át megtagadott a fascista rendszertől. A legnagyobb megértéssel fogadta a legszigorúbb rendelkezéseket s ez annál nagyobb érdeme, mert háromévi háborús szenvedései és nehézségei után történt. Ez az olasz nép erkölcsi szilárdságát és erejét bizonyítja. Nagyon messze járna az igazságtól az, aki ezeket a jeleket az érdektelenség jelének mondaná. Július 25-én éjjel minden olasz megértette, hogy megszünt aliatvalói helyzete és polgárrá vált és a haza visszatért az államba. Az új kormány igazságot akar érvényesíteni a törvényben és a törvény útján, tehát egy szabad népnek a szabad kormánnyal való együttműködéséről van szó.“

LONDON MEGCÁFOLJA „BADOGGIO ELLENJAVASLATAIT“

Angol hivatalos körökben megcáfolták azt a vasárnap elterjedt híresztelést, amely szerint Badog-

lio tábornagy a szövetségesek feltevelnküli megadásának követelésére ellenjavaslatokkal válaszolt.

Római jelentés szerint az tény, hogy az új olasz kormány békét akar, de nem mindenáron való békét.

A „Svenska Dagbladet“ szerint a szövetségeseknek az a kísérlete, hogy Olaszországot különbéke kényszerítsék, kudarcot vallott.

A „Dagens Nyheter“ hangoztatja, hogy a szövetségeseknek tisztában kellene lenniük Badoglio tábornagy súlyos helyzetével. Ha a tábornagy el is fogadná a feltétel nélküli megadás követelését, nem mentené meg Olaszországot attól, hogy hadszíntérré váljék. Olaszországban kétségen kívül belső zavargások törnének ki, az olasz flotta pedig, amely a legfontosabb kulcspozíciókat tartja, az ellenség kezébe kerülne.

A római Tribuna „Az ellenség számításai“ címen a többiek között a következőket írja:

Az ellenség lényegében óriási témaszpontnak akarja felhasználni Olaszországot a szárazföld felé s hogy ezt végrehajthassa, a feltétel nélküli megadást követeli. Azt szeretné, ha Olaszország magától bukna el, mint valami korhadt fa. Így bukott el fascizmus, de Olaszország sohasem fog így elbukni. Mi nem ringatjuk magunkat semmiféle hiú reményességben azokra a nehézségekre vonatkozóan, amelyekkel a hadseregnek meg kell küzdenie és azokra az áldozatokra vonatkozólag, amit el kell viselnie

az olasz népnek. De valamilyen csodálatos módon a Badoglio-kormány megalakítása óta sokkal biztonságosabb hadijelentéseink. Pár nap múlva egy hónapja lesz, hogy Sziciliában partraszálltak az angol-szászok és a sziget délkeleti sarkában még mindig szilárdan ellenállanak csapataink az ellenség nyomásának. Olaszország meghódítása nem olyan könnyű, mint az ellenség hitte és nem olyan rövid lejárta, mint ahogy terveiben elképzelte. A lap ezután megállapítja, hogy az orosz harctéren a bolsevisták csak helyi sikereket értek el a nagyarányú hadműveletek ellenére és hogy Aзиában a japán vezetés alatt egyre több népet állítanak csatasorba az angol-szászok ellen. A lap ezután hangsúlyozza, hogy Olaszország meg fogja védeni becsületét, életét és jövőjét. Ezeknek a megvédése egy szerszám a világ megvédését is jelenti.

A POLITIKAI MENEKÜLTEK MENEDÉKJOGA

körül új fejlemények adódnak. Stockholmi jelentés szerint a brit kormány utasította ankarai, berni, liszaboni, madridi, buenosairesi, stockholmi és vatikáni diplomáciai képviselőit, hogy az illetékes kormányok tudomására hozzák a brit kormányt az azt a kívánságát, hogy ne adjanak menedéket politikai menekülteknek. Amennyiben az említett semleges kormányok politikai menekülteket fogadnának be, a brit kormány ebben azoknak az elveknél megsértését látná, amelyekért az egyesült nemzetek harcolnak és amelyeket minden rendelkezésükre álló eszközzel érvényre akarnak juttatni. Hasonló lépést tettek az Egyesült Államok képviselői is. A szovjet kormány a török és svéd kormányhoz intézett jegyzéket a politikai menekültek ügyében.

TOKES FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

Aki ismét szünetet szenved, annak a régi óta bevált, biztosan és kíméletesen ható, természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz rendszeres használata által könnyű és pontos szünetéről feltétlenül gondoskodnia kell. Kérje meg orvosát!

kültek ügyében. A szövetségesek lépése Stockholmban igen nagy feltűnést keltett. A svéd kormány azon az állásponton van, hogy a lépés Svédország javát érinti. A svájci követ vasárnap felkereste Günther svéd külügyminisztert s a beavatottak azt hiszik, hogy ez a látogatás is a menedékjog kérdésével függött össze. Valószínű, hogy Svédország és Svájc közös állásfoglalásáról volt szó.

A „Bund” című svájci lap a szövetségeseknek a politikai menekültek ügyében a semleges kormányokhoz intézett jegyzékével kapcsolatban a következőket írja: A svájci határon megerősítették a határőrségeket. Svájc nem akar befogadni háborús bűnözőket, de ragaszkodik jogaihoz. Egyes esetekben, ha ilyen előfordulna, a svájci kormány a saját szempontjainak figyelembevételével fog dönteni minden egyes ügyben, azonban nem fogad el semmiféle külföldi tanácsot és utasítást.

Madridi jelentés szerint a spanyol fővárosban hivatalosan nem vették tudomásul Roosevelt kijelentését a menedékjogról. Politikai körökben ezzel kapcsolatban kijelentették, hogy a spanyol válasz nem lehet kétséges. Spanyolország nem hajlandó, hogy Amerikától előírásokat fogadjon el a lovaslágás kérdésében. A menedékjog ezenkívül az új spanyol rendszer uralma alatt túlságosan jelentékeny szerepet játszott, mintsem hogy azt kérdésessé lehetne tenni. Az új Spanyolország sok vezető személyisége csupán azért van még életben, mivel a polgárháború első hónapjaiban külföldön menedéket és védelmet kapott. A menedékjog listeleiben tartása a spanyolok számára ma egyet jelent önmaguk tiszteltbentartásával.

ERŐS DIPLOMACIAI TEVEKENYSÉG A VATI KÁNBAN

Mint Vatikánvárosból jelentik, a Szentszéknél rendkívül erős diplomáciai tevékenység észlelhető, különösen a spanyol, portugál és az argentin követséggel tart fenn a Szentszék igen szoros kapcsolatokat ezekben a napokban. Maglione bíboros államtitkár minden idejét a hivatalában tölti el és a Szentatyát állandóan tájékoztatja az eseményekről.

Maglione bíboros államtitkár szombaton este hosszú megbeszélést folytatott Spanyolország, Portugália és Argentína szentszéki követeivel, akiket együttesen fogadott.

GRÓF CIANO UTÓDA

A szentszéki olasz nagykövetség vezetését Francesco Babuscio Rizzo meghatalmazott miniszterre bízták, aki a szentszéki követség tanácsosa volt, majd kabinetfőnök lett az olasz külügyminiszteriumban. Babuscio Rizzónak csak követségi címe van, mint követi rangban levő ügyvivő fogja vezetni a Szentszék olasz nagykövetségét. Lanza Dajeta őrnagy, a szentszéki olasz nagykövetség tanácsosa beadta lemondását és helyébe Vorrado Baldonit nevezték ki, aki jelenleg a berlini olasz nagykövetségben teljesít szolgálatot.

DIPLOMACIAI TÁRGYALÁSOK

Folytak a portugál fővárosban is. Salazar miniszterelnök fogadta a braziliai, majd a brit nagykövetet. A tárgyalásokról semmiféle jelentést nem adtak ki.

A HARC T ÉRI HELYZET

A keleti arcvonalon a nap nem hozott lényeges változást. A szovjet csak az oreli arcvonalzakas-

zon fejtett ki szívós támadó tevékenységet, míg a többi arcvonalzakaszon az orosz támadó lendület ellanyhulását a németek arra használták fel, hogy ellentámadásukat szerezze vissza a nagy offenzíva során itt-ott feladott kisebb területeiket. A szicíliai arcvonalon az amerikaiak és angolok most is a középső arcvonalzakaszra összpontosították támadásukat, azonban mint az egész arcvonalon, itt is sikerült visszautasítani őket — közölte a német jelentés.

JAPÁN ÉS KINA

Feltűnő hír érkezik Pekingből. Nahagi vezérőrnagy, a japán császári főhadiszállás sajtóosztályának vezetője kilátásba helyezte, hogy a japán csapatokat visszavonják Kínából, ha Csungking-Kínával megegyezés jön létre. Ha a csungkingi kormány feladja ellenállását, eljön az ideje Kína tel-

jes függetlenségének, amit a japán csapatok visszavonásával demonstrálnának.

A SVAJCI ELNÖK NEM HISZ A KORAI BÉKÉBEN

Svájc lakossága vasárnap hazafias lelkesedéssel ünnepelte a hagyományos augusztusi nemzeti ünnepet, ezúttal a svájci államszövetség 652. évfordulóját. Mindent nagy tüntetések folytak le ebből az alkalomból. Cello, a svájci államszövetség elnöke rádióbeszédet intézett Svájc népéhez. Egyebek között azt mondta, hogy még időelőtti a korai békében hinni, bármilyen események történtek is Olaszországban, minél tovább tart a háború, annál inkább tökéletesítenie kell Svájcnak katonai, politikai és gazdasági ellenállásának eszközeit — hangoztatta a svájci elnök.

Német hadijelentés

A német vederő főparancsnok-sága közölte:

A miúti arcvonalon indított támadásokkal újabb területnyereségre tettünk szert. Elértünk és rohammal elfoglaltunk egy magaslati állást, amelynek uralgóködjellege van a vidék fölött. A szovjet itt különösen nagy ember- és anyagvesztéseket szenvedtek.

Orellől délnyugatra visszavertük a bolsevisták erős páncélos és repülő támogatással intézett támadásait, igen sok ellenséges páncélost semmisítettünk meg és súlyos vereséseket okoztunk az ellenségnek. Harcirepülőgépeink a csata súlypontjain beavatkoztak a harcokba és eltaláltak hat szállítóvonatot és egy páncélvonatot.

A kanadálaksai arcvonalon német gránátosok úttalan őserdő-

ben két ellenséges zászlóaljtal szétzortak.

A szicíliai arcvonalon a britek és az északamerikaiak különösen az arcvonal középső szakaszán folytatták támadásaikat. Csapatunk szívós ellenállásán azonban valamennyi áttörési kísérlet meghiusult és az ellenség igen súlyos veszteségeket szenvedett.

Olasz és német harcirepülőgépek Palermo kikötőjében elsüllyesztettek egy 5000 tonnás löszszállító gőzöst és súlyosan megrongáltak 8 másik nagy szállítóhajót. A kikötőkben tüzek keletkeztek.

Német vadászok és a légi erő légharító ütegei vasárnap az olasz partvidék fölött 6, a haditengerészet légharító ütegei pedig 1 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Légítámadás a román olajvidék ellen

Augusztus elsején amerikai bombázó alakulatok körülbelül 125 négy motoros repülőgéppel támadást intéztek a román olajvidék ellen. Német és román légvédelmi erők szembeszálltak velük és oly hatatosan szétzorták az ellenséges köteléket, hogy csupán 60-70 repülőgép tudott rendezett támadást végrehajtani. Ezek közül 30 négy motoros bombázót lelőttek, igen sok bom-

bázó pedig oly súlyosan megrongálódott, hogy egy részük biztosan elveszett visszafelé a tenger fölött vezető úton. A célpontokban súlyos károk nem keletkeztek.

A birodalom területe fölött nem folyt harci cselekmény.

Az Atlanti óceán fölött, messze a nyílt tengeren légi harcban lelőttünk egy nagy ellenséges vízirepülőgépet. (MTI)

Olasz hadijelentés

Shívós ellentámadások Szicíliaiban — Ellenséges légi támadás Nápoly ellen

Az olasz főhadiszállás közleménye:

A szicíliai arcvonal északi és középső szakaszain a tengely csapatai heves ellentámadásokkal szívesen akadályozták az ellenség makacs támadásait.

Vasárnap az ellenség légi táma-

dást intézett Nápoly ellen és tengeri támadást hajtott végre Salerno partvidéke ellen. Nápolyban komoly károk estek. A vadászrepülő és légvédelmi ütegek itt két ellenséges repülőgépet lelőttek.

Aláírás: Ambrosio tábornok. (MTI)

Pusztulások Nápolyban

Nápoly, aug. 2. (Stefani) Az ellenséges repülő Nápoly ellen intézett legutóbbi támadás során ismét nagyarányú pusztításokat okoztak a Poggio Reale nevű hatalmas temető jelentős síremlékei és kápolnáinak körül. A halottaskamara csaknem teljesen elpusztult. A történelmi Szent Péter templom, ahol Szent

Péter első miséjét mondotta el és ahol Szent Candide, az első nő, aki áttért a kereszténységre, súlyos rongálódásokat szenvedett. Teljesen elpusztult Szent Genaro híres szobra is. (MTI)

A Nápoly ellen intézett légitámadásnak a polgári lakosság körében 40 halottja és 63 sebesültje volt. (MTI)

Kétórás légiriadó Bukarestben

Bukarest, aug. 2. (MTI) Augusztus elsején, vasárnap délután 14 óra 25 perctől 16 óra 28 percig légi riadó volt Bukarestben.

A lakosság körében elterjedt hírek szerint a vadászok és a légharítás munkája kielégítő volt.

Bulgárián át repültek az amerikai repülő

Szófia, augusztus 2. Vasárnap 12 óra 10 perctől 16 óra 30 percig légi riadó volt Szófiában. A jugoszláv háború óta az első nappal légi riadó volt ez a bolgár fővárosban és Bulgáriában. A jelzett időpontban körülbelül száz gépből álló angol-amerikai repülőcsoport, valószínűleg Máltából jövet átröpült a bolgár főváros fölé, nagyjában Skopje—Trnovo—Russza-vonalon. A repülőgépek Szófiát nem érintették.

A Szófiából eddig befutott jelentések szerint mintegy száz gépből

álló csoport a Ploesti és környékén levő petróleumkútakat bombázta. A repülőgépek ismét Bulgárián át tértek vissza támaszpontjukra, de ezúttal több kisebb csoportban. Az esetről eddig még hivatalos közlemény nem jelent meg. Magánforrásból szerzett, ellenőrizhetetlen hírek szerint a bolgár légvédelem a Trnovo, Gorah és Orjanovics környékén összesen négy repülőgépet lelőtt. Az ejtőernyővel klugróp pilótákat fogságba ejtették. (MTI)

Jelentések az olasz eseményekről

Olaszország helyzete és az angolszász követelések

Róma, augusztus 2. (MTI): A „Popolo di Roma” vasárnapi száma többek között ezeket írja:

— Olaszország sohasem hajtotta olyan nyugodtan nyugovóra a fejét, mint ezekben a napokban, amelyben annak a szilárd tudata tölti el az embereket, hogy megszerezte a politikai reformokat a szabadságot. Badoglio kormánya szilárdan áll a helyén és éberrel oltalmazza a belső békét. de szembeszállnak az ellenséggel ezen a vérzattal földön.

Mit akar az ellenség tőlünk? Az ellenfélnek ideológiái és politikai követelése vannak.

Ideológiailag — mint mindig tette — a faszizmus eltörését kívánja és azt, hogy Olaszország térjen vissza az alkotmányos élethez. Ennek a követelésnek ma már nincs értelme, mert Olaszország pár rövid óra alatt minden incidens nélkül, a legnagyobb nyugalommal felszámolta a faszizmust, mint pártot s mint államot.

De az ellenségnek politikai és katonai követelése is vannak és a július 25-én történtekkel csak érveket kovásolt ahhoz, hogy fel tétel nélküli megadásunkat követelje. Az ellenség azonban még mindig Catania előtt áll és csapatai nem tudják az olasz és német csapatokat legyőzni.

Nincs tehát aránytalanság az angolszászok katonai helyzete és a hozzánk intézett megadásra való felhívás között? — teszi fel a kérdést a lap.

Az ellenség, mint az újság írja, bizonyos szempontból neheztel a Badoglio kormányra, mivel még mindig nem juttatta el az angol kormányhoz a fegyverszünet iránti kérését.

Egedjék meg nekünk, mi eszo-

dálkozunk azon, hogy az ellenség amelynek nem sikerült legyőznie a szicíliai ellenállást, amellyel a német csapatok részéről találkozik, megadásunkat követelje, — hogy aztán Németország és köztünk szakadás keletkezzen. Ebből úgy látszik hogy az angolszászok katonai és politikai képtelenségeket követelnek.

Azt állítják, hogyha nem engedünk felhívásunknak, fokozni fogják félszigetünk ellen a légitámadást, környékünk bombázások városainkat. Háborús szempontból azonban csak az elhatározó cselekmények számítanak. Olaszország azonban teljesíti kötelezettségét és adott szava alól nem vonja ki magát soha.

A lap ezután felteszi a kérdést hogy milyen népi kormányt támogatna az ellenség.

Talán egy olyant, amely a szicíliai arcvonalon beszüntetné az ellenállást és feltétel nélkül megadná magát, vagy egy olyanall kezdene szívesen tárgyalást az angol kormány, amely megszerve adott szavát, elhagyná szövetségét és ezzel egyszersmind feladná Európát?

Európa és a saját magunk szerencsésére még erre a pontra nem érkezünk, még akkor sem, ha az ellenség keserű következtetéseket von le ebből. Hazaszeretünk sohasem feledteti el velünk a nagy európai hazának gondolatát.

Eppen ezért amikor az ellenség ezeket és hasonlókat követel tőlünk, mi szilárdan tartjuk Szicíliaiban a fontosabb pontokat német szövetségeseink oldalán. Ezel nemcsak hazánkat védjük, hanem kötelezettséget is teljesítünk, amellyel Európának és szövetségeseinknek tartozunk.

Politikai foglyok szabadonbocsátása

Róma, augusztus 2. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Mivel a faszista párt feloszlata ellenére annak ifjúsági szervezetét bizonyos feladatok elvégzésére továbbra is meghagyták, a kormány — mint hivatalosan közlik — Giovanni Benedette tábornokot a faszista ifjúsági szervezet rendkívüli biztosává nevezte ki.

A politikai foglyok szabadonbocsátása folytatódik. Szombaton

Bariból Rómába érkezett Guido de Ruggere úr, akit azért tartóztattak le, mivel újra ki akarta adni liberalizmus történetéről írott munkáját. Ruggere régebben a római egyetem filozófiatörténeti rendes tanára volt. Filipson volt firenzei képviselő, aki több évet töltött száműzetésben a Tremisi szigeteken, szintén visszatért Rómába.

Salandra fia visszatér

Róma, aug. 2. Mint az egyik olasz lap közölte, Salandra volt olasz miniszterelnök fia visszatért Olaszországba.

Vasárnapról kezdve a Corriere della Sera irányítását Ettore

Janni, az ismert tró és liberális újságíró vette át, aki vezetőszerepet töltött be ennél a lapnál, mielőtt az csatlakozott a most megszűnt rendszerhez. (MTI)

Triesztben, Fiumében és Pólában megszűnt a kivételes állapot

Róma, augusztus 2. Mint a Messaggero trieszti távirat alapján jelenti, Trieszt városában teljes nyugalom uralkodik és a katonai hatóságok megtesznek mindent, hogy a közrendet és a

nyugalmat biztosítsák. Ugyacsak e távirat jelenti, — hogy Trieszt, Fiume és Póla területén felfüggesztették a kivételes állapotall kapcsolatos rendelkezéseket.

Bevonulnak a behívott olasz korosztályok

Róma, augusztus 2. A Nemzetközi Sajtótudósító jelenti: Augusztus 8. és 19. között bevonulnak az 1927—42. évi korosztályok behívott tartalékosai. A behívott közvetlenül a kormányváltozás előtt mentek ki. A Badoglio-kormány, mint vasárnap közölték, nem változtatta meg az elődje által kiadott intézkedést.

Róma, aug. 2. (Stefani) A hivatalos lap rendeletet közöl, amelynek értelmében a közbiztonsági testület tagjai, amelyek eddig a belügyminiszterium hatáskörébe tartoztak, az állam fegyveres erőinek részesei lesznek, hogy a királyi karabélyos csendőrokkal együtt továbbra is a rend biztonságát szolgálják. A rendőrségi közegek egyenruhájukon az olasz hadsereg ótágu csillagját fogják viselni. (MTI)

A Wilhelmstrasse nem nyilatkozik Mussolini hollétéről

Berlin, augusztus 2. A Wilhelmstrassen szombaton délbén kategorikusan elutasították, hogy arra a kérdésre válaszoljanak, hol tartózkodik jelenleg Mussolini. Mint már jelentették, Kesseling német vezértábornagy Mussolininek 60. születésnapja alkalmából átnyújtotta a Führer ajándékát. Arra a kérdésre azonban, hogy ez hol történt meg, a Wilhelmstrassen kife-

lentették, hogy ennek közlésére nem illetékesek. (NST)

Palermo, augusztus 2. (Bud. Tud.) A szövetségesek eddig a palermai fogházakból 58 politikai foglyot bocsátottak szabadon. Ezzel szemben kerekben 200 fascista tisztviselőt tartóztattak le. A le tartóztatottak között nincs egyetlen vezető fascista sem.

A magyar önbizalom jegyében nyitotta meg Antal István miniszter a debreceni Nyári Egyetemet

„Minden körülmények között meg kell maradnunk magyarnak, csak is magyarnak és semmi másnak” —
„Merjünk magyarok lenni, ma ez a lét vagy nemlét kérdése” — Dr. Pataky államtitkár: A mi külön-
leges viszonyaink közepette nemzetiségi politikánk alapja: erős magyarság, erős, független magya-
r állam — Fáy államtitkár a Nyári Egyetem jelentőségéről

Ünnepélyesen nyit meg vasár-
nap délelőtt a debreceni Nyári
Egyetem a sok magyar és kül-
földi vendég előtt, akik távoli vi-
dékéről is eljöttek a tizenhete-
dik évi nagy találkozóra. Az ün-
nepélyes megnyitás alkalmából
díszbe öltözött az Egyetem. Szi-
nes zászlók lengtek a téren, az
épületet, a hatalmas díszudvar-
pedig pompás örökzöld növények
tették még szebbé.

Kétezer főnyi közönség

A közel kétezer főnyi vendég-
sereg sorában az egyházi, kato-
nai és polgári előkelőségek nagy
számban jelentek meg. Ott vol-
tak: Dr. Antal István nemzetvédelmi
propaganda miniszter, Tas-
nádi Nagy András, a képviselő-
ház elnöke, fáj Fáy István val-
lás- és közoktatásügyi miniszteri
államtitkár, dr. Pataky Tibor
miniszterelnökségi államtitkár,
Ullein-Reviczky Antal rendkívüli
követ és meghatalmazott minisz-
ter, sajtófőnök, a hadtestpa-
rancsnok helyettese, Henri Bre-
vie francia követ, Szilassy László
főispán, Zöld József h. polgár-
mester, az egyetemi tanárok,
élükön dr. szepesváraljai Haen-
del Vilmos rectorral, Máté Pé-
ter, a bolgár intézet igazgatója,
dr. Rásó István alispán, dr. Trae-
ger Ernő, dr. László Géza, dr.
Oszwald György miniszteri osz-
tályfőnökök, dr. Krudy Ferenc,
a képviselőház alelnöke, Papp
József ny. főispán, dr. Sarkadi
Kesztyűs Lajos mezőgazdasági
főiskolai professor a földművel-
és erdőgazdálkodásügyi miniszter
képviseletében, Bánáss László
prepost-kanonok, dr. Baróthy
Zoltán ítéltábla elnök, dr. Mező
Sándor kir. főügyész helyettes,
dr. Basola Zoltán miniszteri osz-
tálytanácsos, Gaehot Francois,
a francia kultúr-intézet kiküldöt-
te, dr. Tatay Zoltán polgármester
helyettes, Pierre Moortgat fran-
cia kiküldöt, Kiss József tanker
kir. főigazgató, dr. Szondy György
tanügyi főtanácsos, Koren Emil
m. kir. kormányfőtanácsos, Sesztina
Nagybákay Jenő, Nagybákay
Antal, dr. Kulcsár Bertalan pos-
tafőigazgató, dr. Fővenyessy
Sándor, dr. Jan Edouard leipzig-
i egyetemi professor, Pass László
evangélikus esperes, Bisztray
Gyula, vitéz dr. Baur György,
dr. Jausz Béla, dr. Maday Pál,
dr. Pál András, dr. Illényi Lajos,
dr. Kovács Máté kultuszminiszteri-
umi kiküldöt, vitéz dr. Tóth
Gyula rendőrfőtanácsos, a rend-
őrkapitányság helyettes vezetője,
dr. Budaházy-Bruckner Ernő kir.
egészségügyi főtanácsos és még
sokan mások.

Az ünnepélyt a Himnusz nyi-
totta meg, amit igen szépen adott
elő a Városi Dalegylet Forrai
István vezényletével.

A rektor üdvözlő a megjelenteket

Dr. Haendel Vilmos rector
közvetlen szavakkal üdvözölte
először magyar, majd francia
nyelven a megjelenteket. Szólt
a Nyári Egyetem céljáról, mely
nem egyéb, mint a külfölddel
megismerkedni hazánkat. Az első
időszakban a Nyári Egyetemnek
volt szüksége a közönségre —
mondta. — később azonban, —
1938 után — mar a közönségnek
lett szüksége a Nyári Egyetemre,
mert az igazi magyar szellem
kulturális találatjait itt
meg. Szeretettel köszöntötte a
megjelent magas vendégeket,
a hallgatókat s kérte érezzék jól
magukat Debrecenben, ahol any-
nyi melegséggel készültek fogad-
ásukra.

Fáy államtitkár a debreceni Nyári Egyetem jelentőségéről

Fáj Fáy István államtitkár
beszédében arról szólt, hogy a
magyarság elpusztíthatatlan élet-
erővel mindig felemelt fölve-
hordta sorsát és a nagy tragé-
diák után is mindig újra szüle-
dött a régi erények és kultúra
nyomán. Nem véletlen, hogy a
végtől és a mai magyar művelődést
ismerőnél vágyó külföldi és

magyar közönség számára ép-
pen Debrecenben nyitott meg 16
évvél ezelőtt a Nyári Egyetem
külföldi hasonló intézmények
testvérként. A debreceni Nyári
Egyetem az elmúlt 16 év alatt
páratlanul hasznos szolgálatot
teljesített a magyar multnak és
müvelődésnek a külföld előtt va-
ló megismertetése terén, de nem
kevésbé jelentős ez a szolgálat
magának a magyar társadalmi
öntudatnak, saját művelődésün-
ben való hitünknek felkeltése ter-
én is.

Antal miniszter beszéde

Ezután dr. Antal István nemzet-
védelmi propagandaminiszter meg-
nyitó beszéde következett.

— Tudom — kezdte szavait —
hogy a Nyári Egyetem rendkívül
nagy szolgálatot tesz a magyar
ügynek azáltal, hogy Debrecen
kristálytisza magyarság, evangé-
liumi hitet sugárzó fiatal közé-
gyűjt össze hazánk sok fiatal kül-
földi barátját, hogy belelássanak
életünkbe, megismerjék a magyar
lelket, tájékozódjanak problémáink
felől, melyeknek nagyrésze abból
származott, hogy sokkal több időt
fordítottunk az európai kultúra
védelméért vívott harcra, mint
sajátunkra. Ha a külföld felvilá-
gosítását hamarabb kezdtük volna,
sok tekintetben másként alakult
volna helyzetünk, sok könnyet, fá-
dalmat és szenvedést takaríthat-
tunk volna meg.

A magyar kultúra nem jelent
sem keletet, sem nyugatot, hanem
a kettőt együtt s amint a multban
volt, úgy a jövőben is az lesz a
rendeltetése, hogy kiegyenlítő,
összekötő és egysúlyozó szerepe
legyen a nyugatról keletre és ke-
letről nyugatra hőmpolygó eszme-
áramlatok között.

A magyarság ezt a sajátos
kárpátmedencei szerepét kutatja,
annak ősi gyökereit tárja fel a
Nyári Egyetem a maga speciális
magyar kollégiumaival és a mély-
ebb, a tisztultabb, az öntudato-
sabb és az igazabb magyarság szel-
lemét akarja szétsugározni és meg-
gyökereztetni hallgatói lelkében.
Soha nagyobb szükség nem volt
erre a mélyebb, tisztultabb, öntu-
datosabb és igazabb magyarságra,
mint ezekben a válságos napok-
ban, amikor nemzeti történelmünk
talán a legsúlyosabb megpróbáltat-
ásait éljük. Ezek fölött a megpró-
báltatások fölött úrrá kell lennünk
mindenáron, mert ettől függ jelen-
ünk, jövőnk és mindenünk. És
úrrá is lehetünk, ha felemelkedve
a magyar önismeret, az önbírálat,
de egyben a magyar önbizalom
legmagasabb szféráiba, mind a kö-
rülmények között megmaradunk
magyarnak, csak is magyarnak és
semmi másnak. (Zajos éljenzés és
taps.) Ertsük és jegyezzük meg vi-
lágosan: Európa és a világ szá-
mára csak addig jelentünk értéket,
pluszt, erőgyarapodást, problémát,
míg az európai népek lelki kin-
cseinek sokrétű és változatos bir-
tokállományát speciális magyar
értékekkel, speciális magyar szel-
lemmel és speciális magyar életfor-
mával gazdagítjuk.

— Ne igyekezzünk fajtánk lelki
és érzésvilágának sajátos eredeti
ségeit feloldani semmiféle langyes
európaiság kozmopolita lelvében,
de semmiféle más nép egyéni
vagy közösségi életformáinak
egyébent akármily vonzó, csábító
és megragadó szellemiségében sem.
Elismerjük bármely más nép és
nemzet egyéni vagy közösségi
életberendezésének értékét és ma-
gasrendűségét, de mi csak a ma-
gunk módja és a mi külön életünk
külön törvényei szerint élhetünk s
csak addig élünk, míg így élünk.
(Úgy van! Úgy van!) Annál is in-
kább, mert a magyar élet e saáj-

tos törvényeit, amelyek ezer év
hagyományaiban csiszolódtak
azzá, amik ma, sem értékben, sem
eredetiségben, sem teljesítményei-
ben nem tartjuk egy népénél sem
alábbvalóknak. (Hosszantartó
taps.)

— Ne nézzük a világ és Európa
mai problémáit, csakis egyedül és
kizárólag magyar szempontból és
szemléletünkkel lesűrődő gya-
korlati állásfoglalást semmiféle
más motívum, mint a magyar ön-
célúság és a magyar élni akarás ne
befolyásolja. Igen fontos dolog a
magyar problémákat európai szem-
üvegen látni, lemérni és elbírálni
de e pillanatban sokkal fontosabb
számunkra az európai dolgokat
nézni, látni és megítélni kizárólag
magyar szemüvegen. A megholdo-
gult Teleki Pál gróf — a nagy
nemzetnevelő és nemzetvezető —
ezt a gondolatot úgy fejezte vol-
ki, hogy „merjünk magyarok
lenni”. S hogy ezt valóban meg-
merjük eszelekedni, ez ma már nem
csupán egy szép akadémikus inte-
lem, vagy egy kegyeletes erkölcsi
tanúság számunkra, ma ez a lét
vagy a nemlét kérdése. Ezek a
vérből és pusztulásba borított idők
ugyanis könyörtelenül összetör-
ik és elsodorják azokat a népeket,
amelyeknek nincs mersük követni
a saját énjük belső értelmét és bi-
zonytalan, homályos, átkeinthe-
tetlen időkben nem egyedül saját
öncélúságuk delejtűje, de egyben
a becsület, a hűség és a megbizha-
tosság útmutatásá szerint igazod-
nak. (Úgy van! Úgy van! Nagy
taps.)

Majd áttért a miniszter a Nyári
Egyetem kollégiumainak másik
csoportjára, a nemzetvédelmi kol-
légiumok jelentőségére.

A nemzetvédelmi problé-
máknak — mondotta a miniszter —
különös jelentősége van nap-
jainkban. Nem szeretném, ha félre-
értenék szavaimat: számunkra
életkérdés, hogy az európai fron-
tok ellenálljanak és töretlenül
maradjanak, de ha az életkérdé-
sek vonalán lehetne fokozati kül-
önbségeket tenni — mint ahogy
nem lehet — úgy azt mondanám,
még nagyobb életkérdés, hogy a
belső magyar front minden körü-
lmények között szilárdan és épség-
ben álljon és soha egy pillanatra
meg ne inogjon. (Éljenzés.) Erős és
törhetetlen a meggyőződésünk,
hogy a külső frontok is le fogják
küzdeni az átmeneti nehézségeket,
amelyek minden háború természe-
tes velejárói, de a belső fronton
még csak fel sem szabad merülni
nehézségeknak. A nemzetvédelmi
munka legfontosabb feladata a
nehézségek megelőzése és leküz-
dése után a belső lelki front szil-
árdaságát és ellenálló erejét meg-
ingathatatlanra tenni. Fel kell
hát venni a küzdelmet a kishitű-
ség, a bizalomhiány, a defetizmus,
a csüggedés és a csüggesztés bár-
mely megnyilatkozása ellen épp-
úgy, mint éles harcot kell foly-
tatni a „minden mindegy” fej-
lőgató álláspontja ellen is. (Úgy
van!)

A magyar ügy rendíthetetlen-
ségébe vetett hittel kell megtöl-
teni az embereket és át kell menni
a köztudatba és minden magyar
lélekbe, hogy a magyar ügyet
semmi, de semmi veszedelem nem
érheti, sőt... ha nem veszítjük el
önbizalmunkat, a végsőig fokoz-
zuk erőnket, főként pedig, ha ke-
ményen marokra szorítjuk és on-
nan ki nem engedjük a magyar
fegyvert. (Hosszú és lelkes taps.)
Ki kell vernünk a fejünkbe azt
az újabb erősen látbrakapott be-
állítást, hogy a magyar sors
mechanikus és élettelen függvénye

az ilyen, vagy olyan európai meg-
oldásoknak. A magyar ügy egy
dolognak a függvénye: a magyar
lelkierőnek, a magyar kitartásnak
és a magyar önbizalomnak. (Úgy
van!) Ha ez nincs meg, úgy való-
ban törékeny játékszerei lehetünk
az európai konjunktúrának, de ha
megvan, a legnehezebb körülmé-
nyek között is saját magunk irá-
nyítjuk sorsunkat.

Tehát az önbizalom, a hit, az
erő, a kötelességteljesítés, de min-
deneképpen a magyar küldetés hi-
vatásérzete ma a legelső nemzeti
parancs mindnyájunk számára.
Mert ha megőrizzük nyugalmun-
kat, hidegvérünket, józanságun-
kat, jövőbe vetett hitünket, bizal-
munkat s fenntartjuk a nemzet
belső rendjét, a termelés folytono-
ságát, a szociális békét, az állam-
hatalom erejét és tekintélyét, reánk
szabadulhat a világtörténelem leg-
nagyobb orkánja, nincs olyan pusztí-
tó vihar a mai felfordult világ
ban sem, amellyel a siker jegyé-
ben ne tudnánk szembeszállni.
(Nagy éljenzés és taps.)

Súlyos példa áll előttünk:
1918 példája. Trianont nem ellen-
ségeink szabadították reánk, de sa-
ját belső erőtlenségünk, helyeseb-
ben az, hogy akkor tanusítottunk
gyengeséget, amikor a legnagyobb
erőt kellett volna mutatnunk. Ez
többé nem lesz így, ez másodszor
meg nem ismétlődhetik s hogy va-
lóban ne legyen így, abban dolgo-
zunk ma minden számottevő ténye-
zője ennek az országnak. Abban,
hogy minél jobban megy előre a
háború, annál több és akcióképe-
sebb magyar erő álljon rendelkezé-
sünkre. (Éljenzés és taps.)

— És higgyünk ebben a magyar
erőben: sok erőnk van és ezek az
erők napról napra gyarapodnak.
Arra talán nem elegendők, hogy
világpolitikát csináljunk velük, de
arra minden körülmények között
elégéssek, hogy a magyar ügyet
ez ügy közvetlen ellenségeivel
szemben megvédelmezzék és a
magyar sorsot minden lehetősé-
gel szemben biztosítsák.

— En hat ezekben a nehéz és
küzdelemteljes történelmi órákban
— fejezte be a miniszter nagyha-
tású beszédét — a magyar önbiza-
lom jegyében nyitom meg Debre-
cen városának az egyetemének ezt
a hatalmas kulturaközpontját, a Nyári
egyetemet. (Hosszantartó taps.)

Pataky államtitkár a nemzetiségi kérdésről

Azután dr. Pataky Tibor minisz-
terelnökségi államtitkár szólt
fel. Megköszönte a Nyári Egyetem
vezetőségének, hogy a nemzetiségi
kérdést az idén is programjukba
iktatták. Hangoztatta, hogy saját
fajtaunknak izzó szeretetét össze
lehet, sőt össze kell egyeztetnünk
az itt élő nemzetiségek iránti meg-
értéssel. A magunk fajtájához való
törhetetlen hűség, a kemény, ge-
rincos magyarság nem akadály,
nem állja útját megértő nemzeti-
ségi politikánknak. Ennek persze
elengedhetetlen feltétele, hogy a
magyar haza másajkú fia meg-
értésük, kövessék és valóra váltsák
a magyar hazához való hűség, a
magyar állameszményhez való ra-
gaszkodás jogi és erkölcsi paran-
csát.

— Amióta a nemzetiségi kérdé-
ssel foglalkozom, következetesen
vallom és hirdetem, hogy a mi kül-
lönleges viszonyaink közepette
nemzetiségi politikánk alapja:
erős magyarság, erős, független
magyar állam. Ez a cél s ennek a
célnak munkálásából ki kell ven-
niük a maguk részét nem magyar
ajkú honfitársainknak is. Erős
magyarság, erős, független ma-
gyar állam nekik épp olyan érde-

kük, mint nekünk, magyaroknak.
Ezt a célt kell közösen munkál-
nunk, ebben a gondolatban kell
összeforranunk.

— Nekünk nincs szükségünk a
magunk igazának bizonyítására, s
történelmi hamisítás, az ócsárlás,
a sokszor piaci hangú gyűlölkö-
dés eszközeivel élni. Flég szárazon
kijelenteni: ha mi úgy elnyomtuk,
leigáztuk volna ezer éven át az itt
élő és ide beköltöző nem magya-
r honfitársainkat, amint azt rólu-
ellenfeleink hirdetik, híromdója
sem lenne nemzetiségeinknek.

— Erős magyar állam, amelyben
a magyarság a nemzetiségekkel
— azok jogos igényeit teljesen ki-
elégítve — békés harmóniában
együttél, Európa e részében a
béke legbiztosabb óra.

— A magyarság és a nemzeti
ségek közötti zavaró momentumo-
kat mindig kívülről, mesterséges-
en szították, békezaró szándék-
ból. Minden hamis dobverés, ha-
zug propaganda állításával szem-
ben az igazság az, hogy e terüle-
ten az itt élő népek között időálló
szintézis, békét, harmóniát csak
a magyar állam és csak a magyar
ság tudott és tud teremteni és
fenntartani. (Éljenzés.)

A francia követ beszéde
Henri Brevie, Franciaország ma-
gyarországi követe a továbbképző
tanfolyam megnyitása alkalmából
szólt fel. A francia-magyar kap-
csolatokról beszélt s azokról a
lelki adottságokról, melyek mind
a két népzélt megtalálhatók.

Néhány év óta Francia-
országban különös érdeklődés nyil-
vánul meg Magyar szellemisége
iránt: keressük a magyarban azt,
ami benne sajátosan nemzeti és
keressük azt, ami a magyarságra
velünk közös — mondta.

A város üdvözlöte

Debrecen sz. kir. város nevében
Zöld József kormányfőtanácsos,
polgármesterhelyettes üdvözölte a
megjelent vendégeket. Hangoz-
tatta, hogy a Nyári Egyetem két
életének: a külső és belső életé-
nek célja az, hogy a magyar és
külföldi ifjak egymásra találjanak,
sok új ismerettel gazdagodjanak,
lelkiük, testiük felüdüljenek. Me-
leg szeretettel köszöntötte min-
den résztvevőt s kívánja, hogy az
itt eltöltött idő értékes és szép
emlékük maradjon.

Milleker professor zárószavai

Dr. Milleker Rezső egyetemi pro-
fessor, a Nyári Egyetem igazga-
tója köszönetet mondott a minisz-
ternek, az államtitkárnak és a
vendégeknak. Sajnálatos emléke-
zett meg arról, hogy dr. Hankiss
János államtitkár, a Nyári Egye-
tem hosszú időn keresztül lelke-
igazgatója nem jelenhetett meg a
megnyitón. A Nyári Egyetem in-
nen küldi köszönetét neki.

Dr. Milleker Rezső ezután fran-
cia nyelven köszöntötte a megje-
lenteket. Külön üdvözölte a szlo-
vákiei magyarokat.

Az imponáns ünnepély befejezé-
seként a Városi Dalegylet Forrai
István vezényletével szépen adta
elő a Szózatot.

A magas vendégek délben közös
ebéden vettek részt az egyetemen.
Dr. Antal István miniszter és ki-
séréte délután négy órakor utazott
vissza Budapestre.

— Belgrádban bevezetik a ke-
nyérjegyet augusztus 8-tól. A heti
fejadag 1000 gramm kenyér vagy
750 gramm liszt.

Hölgyeim! Hogy szép és tartós frizurájuk
legyen, keressék fel bizalommal
Pelles Andeás
modern hölgyfrizázs szalonját, Deák Ferenc-
utca 14-16. szám (Iparkamara alatt.)

Nyári Egyetem

Nagyszerűen sikerült az ismerkedési-est

Szinpompás képet nyújtott tegnap este az Arany Bika díszterme, ahol a Nyári Egyetem hallgatói gyűltek össze, hogy zenésző és tánc közben közelebb kerüljenek egymáshoz, megismerjék a nagy számban megjelent magyar és külföldi vendégeket.

Hamarosan felhangzott a ropogós csárdás, melynek ütemére vígan perdültek a fiatalok. Az idegenek eleinte csodálkoztak és vágyakozva nézték a vérbeli magyar tánc nagyszerűségét, s aztán ők is megpróbálkoztak vele. Ment is, ha nem is azonnal magyaros tüzelt. Aztán légy kerling, tangó, tangó játszott a zenekar. Ebben egyaránt otthon voltak a hazalak, a bolgárok, németek, franciák, finnek és a többi külföldiek.

Egyre jobb lett a hangulat, egyre gyakrabban hangzott fel az idegen szavak csengése, a gondatlan nevetés és dal s mikor elérkezett a 11 óra, sok kedves emlékek és feledhetetlenül szép hangulattal lelkükben vettek búcsút egymástól a hallgatók s a vendégek.

Értekes előadások a Nyári Egyetem első napján

A Nyári Egyetem előadásai fránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. A magyarságtudományi előadássorozat első előadóját dr. Kerecsényi Dezső egyetemi magántanár, a budapesti Gyakorló Gimnázium tanára volt. „Irodalmunk magyar jegyei” címen tartott nagyszerű előadást, melyet számos példával illusztrált. Hangzott, hogy irodalmunk nemcsak számunkra, hanem európai szempontból is nagy jelentőségű, mert az igazi magyar lelket tükrözi.

Dr. Pukánszky Béla egyetemi tanár „Új magyar euópaszemlélet” címen a magyarság európai hivatásáról, teremtő lelkéről, az új euópaszemlélet kialakító erejéről beszélt nagy figyelmet kelte.

Élénk érdeklődést váltott ki a magyar népdaltanítás, melynek első óráját tegnap reggel 8 órakor tartották meg. A kiváló módszerrel nagy eredményt elérő gimnáziumi énektanárnő: Benkő Anna Erzsébet már az első napon megkedvelte magát a jelenlévőkkel. El népdaltanítás a Bartók-Kodály által összegyűjtött magyar népdalkincset teszi közzismertté s nem elméleti képzést ad, hanem mindjárt megtanítja a szöveget és dallamot.

Dr. Bárczi Géza egyetemi tanár a francia szakos tanárok számára rendezett továbbképző tanfolyamot nyitotta meg. „Elméleti és gyakorlati továbbképzés” című előadásában. A magyar tanárság mindig hivatása magaslátán állott s ez a továbbképző tanfolyam is azt mutatja, hogy milyen nagy vágy él benne igazi fejlődésre — mondta.

Előadásokat tartottak még: Deshusses Georges, a budapesti egyetem megbízott előadója, Gachot Francois a budapesti Szépművészeti Iskola tanára a mai francia költészetéről és dr. Kiss Árpád debreceni gyakorló gimnáziumi tanár, a Nyári Egyetem főtáncos.

A nemzetiségi előadássorozatban dr. Harcsár Miklós tanár „Rutének” címen tartott érdekes előadást.

A második nap előadásai

Ma délelőtt a magyarságtudományi előadássorozatban dr. Dékány István budapesti egyetemi tanár tart előadást 10—11-ig. Allandó magyar magatartás címen, 11—12-ig dr. Viski Károly budapesti egyetemi tanár Új szempontok a néprajzi kutatásban címen. Délután 5—7-ig dr. Nyireő István egyetemi könyvtárigazgató előadása következik. A magyarság és a könyv, s az olvasás művészete címen. A francia Továbbképzőtanfolyam előadássorozatában dr. Bárczi Géza egyetemi tanár, Deshusses Georges a budapesti egyetem megbízott professzora és Moortgat Pierre a gödöllői francia gimnázium tanára s aztán dr. Kiss Árpád debreceni gyakorló gimnáziumi tanár, a Nyári Egyetem főtáncos tart előadást. A Nemzetiségi Előadássorozat keretében

d. e. 9—10-ig dr. Bozók Ferenc egyetemi tanár Széchenyi Istvánról, Podhradzky György műegyetemi szakelőadó a Szlovákokról tart előadást.

A Kormányzó Úr Thuránszky Lászlót miniszterelnökségi államtitkárrá nevezte ki

A hivatalos lap holnapi száma a következő legfelsőbb elhatározást közli:

„A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére vitéz dr. Thuránszky László miniszteri osztályfőnök, felsőházi tagot miniszterelnökségi államtitkárrá nevezem ki.

Budapest, 1943. aug. 1.

Horthy sk. Kállay sk.

Dr. Thuránszky László 1892-ben született Sátoraljaújhelyen. Református, nős. Ösrégi felvidéki családból származik. 1920 májusában a külügyminisztérium fogalmazói karában kezdte meg a közszolgálatot. 1923-tól 1926-ig mint követségi titkár a bukaresti magyar követségen teljesített szolgálatot. 1930-ban központi szolgálatra rendelték fel a külügyminisztériumba, ahol két évig mint a sajtóosztály vezetője működött. 1932-ben a külügyminisztérium politikai osztályá-

ra került s közben több ízben járt Genfben mint kiküldött, a Népszövetség közgyűlései alkalmával. 1935 szeptemberében néhai Kozma Miklós belügyminiszter előterjesztésére Tolna vármegye főispánjává nevezték ki. 1939 márciusában néhai gróf Teleki Pál megbízta a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetésével. Bárdossy László és Kállay Miklós miniszterelnöksége alatt is megtartotta ezt a beosztását, államtitkárrá történt kinevezéséig. Mint Tolna vármegye főispánja tagja lett Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának. Zemplén vármegye választotta felsőházi tagjává s mint törvényhozó főként a közgazgatás, földbirtokpolitika, népszaporaság, stb. kérdéseivel foglalkozott.

Thuránszky László a Zsidó Ferenc miniszterre történt kinevezése folytán megüresedett államtitkári állásba nevezetett ki.

Sipos Károly lelkipásztor ünnepélyes beiktatása a nyilastelepi egyházrészben

„Az egyházat családiasá, a családokat egyháziassá tenni, ez a jövő útja. A földolgozott egység, a lényegtelenekben szabadság, mindenben szeretet legyen közöttünk” — mondotta az új lelkipásztor

Sipos Károly lelkipásztorot iktatták be vasárnap délelőtt a nyilastelepi egyházrész lelkipásztori tisztjébe. Akik Sipos Károly működését és felfogását ismerik, úgy tartják, hogy nem a szavak, hanem a munka embere. Ez a jellegzetessége uralkodott a beiktatásán is, ahol a nagy szavak hiányoztak. Kedves meglepetés volt, hogy a templomban a beiktatáson megjelent Juhász Béla kocsordi lelkipásztor is, aki ott elődje volt Sipos Károlynak. Ugyancsak ott volt Veress Bálint ny. esperes is, akinek Sipos Károly első kaplánja volt. A presbiterek közül számon vettek részt a beiktatáson, így Baskay Ferenc ny. miniszteri tanácsos, az egyház gazdasági bizottságának elnöke, dr. Ménes Lajos egyházi ügyész, dr. Orosz Árpád városi tanácsnok, Kiss Ferenc városi irodalmozgató és több presbiter a szomszédos egyházrészekből és a belvárosból.

Közének után dr. Szász Imre esperes mondotta el beiktató beszédét, megjelölve pontosan az utat, amelyen egy lelkipásztor a hívek lelkébe beérkezhet:

— Az igazi, komoly és tartós lelkipásztori munkát csak akkor éred el — mondta az esperes — és akkor biztosítod, ha a hívek seregébe azon az ajtón lépsz be, amelyik nem más, mint a Szeretet Királya.

Majd azt fejtette, hogy a gyülekezetet megrabolhatja, megkároshatja a lelkipásztor — nem a külső ellenség —, ha a lelkipásztor megrestül, elalszik, későn fekszik és későn kel, beletemetkezik a föld porába és sarába és nem az odafelelő dolgokkal törődik, ha engedi, hogy úrrá legyen felette a testnek minden kívánsága.

— Tízezer lélek várja itt, hogy ismerd meg őket, járj előtük a hitnek, alázatosság, engedelmességnek bizonyágtévesztésében. Ha

kell, vigasztald őket. Légy bátor és ne ijedj meg senkitől és semmitől. Abban a reményben, hogy úgy pástorkodol itt is, mint előző gyülekezetekben sáfarkodtál, én, mint a debreceni református egyházmege ezidőszerinti esperese, bemutatlak a gyülekezetnek és a nekem odott jog és hatalom alapján befogadlak, beállítalak és meg erősítelek téged a debreceni nyilastelepi egyházrész lelkipásztori állásába, munkádra az Isten áldását kérem.

Az esperes imája után Sipos Károly beköszöntő beszéde következett, melyet lélekbeli fakadt ima előzött meg. Arról szót, hogy a lelkipásztornak és a gyülekezetnek tudnia kell, hogy mi a küldetése. Majd a lelkipásztor lényegéről ezeket mondta:

— Ki a lelkipásztor? Nem egy állás betöltője, nem egy íróasztal vagy szószék új gazdája, nem magánember, aki kedvtelésének élhet és nem a gyülekezet érdekeinek képviselője. A lelkipásztor érzi a gyülekezetével szemben álvad, hogy mennyi jogos igény mered feléje. A lelkipásztor a gyülekezet szemé, füle, orvosa akar lenni, hogy minden panasz meglasson és halljon, gyógyítson és mindezek mellett Isten titkainak sáfára. Látom a nagy és mély sebet, mely az emberiség testi életén tátong, amelyet szociális olajcseppekkel gyógyítani, kuruzsolni egyenesen divat. A szociális munkából én sem akarok kimaradni, de elsősorban az Isten országát kell megtalálni és akkor megadatik minden. A lelkipásztor elsősorban „telki” pásztor.

— Lelkipásztori munkám tengeye a sáfárság gondolatának az elméletből a gyakorlati életben való megvalósítása lesz. A palástalan lelkipásztorok segítségére van szükségem, ezt kérem a gyülekezetektől.

A lelkipásztor imájával és közénkel ért véget az istentisztelet. Sipos Károly lelkipásztor és Filep Endre gondnok elnöklésével tartották meg ezután a tanácsülést. Filep Endre elnöki megnyitójában nemcsak a lelkipásztor, hanem a felesége odaadó munkáját is kérte, amihez ígerte teljes erejüket, segítségüket.

Kiskéry Zoltánné a nőegylet, Jakab Katalin a Márta leánykör, Vajda Gergelyné az imaközösség, Széchy György igazgató a tantesület segítő munkáját ajánlotta fel. Az ifjak üdvözlését Almásy Andor, a Népkörét Nagy Sándor, a leventefőnökségét Szűcs Sándor tolmácsolta.

Sipos Károly lelkipásztor válassza a felelősségről és az együttes munkáról beszélt, harmoniát fog teremteni a női és férfimunka között. Remélem — mondta —, egy családdá tudjuk tenni ezt a nagy gyülekezetet. A jövő útja: az egyházat családiasá, a családokat

egyháziassá tenni. Az az ifjúság marad meg a mi számunkra, amelyik a Krisztusé, tehát Krisztus kell adni az ifjúságnak és az ifjúságot odavezetni Krisztushoz. A földolgozott egység, a lényegtelenekben szabadság, mindenben szeretet legyen közöttünk. A mai élet főhírája, hogy a földolgozott egység, úgy képzeljük, hogy a közelet, a polgári élet egészen más mező, ahol nem kell megpróbálni a lelkeket és nem kell hitvallást várni és bizonyosságot tenni a Krisztusról. Pedig addig az élet sebei nem gyógyulnak és az élet szebb jövő nem köszönt ránk, amíg a földolgozott egységre nem itunk.

A lélekemlően szép ülés, melyen a gyülekezet tagjai közül is sokan résztvettek, Veress Bálint esperes rövid üdvözlő szavai után — melyek előző kaplánjához szölk —, Filep Endre elnöki záró beszédével ért véget.

„Kossuth neve tábor, Kossuth neve tűz”

A Kossuth Lajos Dalkör jubiláris közgyűlése

A városunkban 40 év óta működő Kossuth Lajos Dalkör vasárnap tartotta jubiláris közgyűlését. Zászlóját előbb a róm. kat. templomban beszentelték, majd a Kistemplomban megáldotta Uray Sándor lelkipásztor a délelőtti 11 óras istentisztelet keretében. A XCVI. zsoltár 1. verse alapján prédikált, azt tanítva, hogy az énekek erő, világszág és vigasztalás van és minden kor, amelyekben nagy események készülnek, meghozza a maga új énekét.

Az istentisztelet után az Iparosoktól dísztermében Bartha István mint a dalkör elnöke a nemzeti Híszkegye élénkelése után magyarszeretettel köszöntötte a megjelent vendégeket, köztük dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár nejét, mint erre az alkalomra felkért zászlonát, Horváth Ferenc HÉV h. igazgatót, az Orsz. Dalosszövetség kiüldöttjét, a dalárdák képviselőit és a működő dalosokat. Üdvözlőtek a jubiláló dalkört Horváth Ferenc az Országos Dalosszövetség és a hajdúmegyei daloskerület, Dézsy Ferenc a Függetlenségi Kör nevében, melynek keretében egyideig működött a dalkör, lévén a Függetlenségi Kör is kulturális intézmény. Radnai Márton a kereskedők dalköre és a szép számban megjelent dalárdák képviselői nevében is köszöntötte a dalkört.

Ünnepi beszédet Siposs Imre ny. lelkipásztor mondott, megemlékezve Kossuth Lajosról, a magyar nemzet 100 év előtti és mostani küzdelméről, a szent hagyományról, mit a halhatatlan magyar hagyott Debrecenre, a benne működő dalkörre. Lelkes szavakkal méltatta a dalkör szolgálatát és buzdította a jövőre nézve a nagyobbrészt iparosokból álló dalkör tagjait a mindennapi nehéz munka mellett a magyar dal fejlesztésére. Kívánta, hogy a dalosok megérjék azt az időt, amikor a megépült Nagy-Magyarországon énekelhetik el: „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos” gyönyörű dal.

A dalkör élénkelte a néhai János Zoltán lelkipásztor által írt jellegű: „Kossuth neve tábor, Kossuth neve tűz...”

Uray Ferenc, a kör főtáncos pompás beszámolót tartott a dalkör 40 évi működéséről. Benyújtott határozati javaslatát nagy lelkesedéssel és tapsal fogadták el. A határozati javaslat így hang-

zik: „Közgyűlésünk amikor tudomásul veszi az összeállított tükart, leintés, mely magában foglalja 40 év történetét, hálát ad a nagykegyelmű Istennek e gondviselésért.

Megállapítja, hogy a Kossuth Lajos nevet viselő dalkör megfelelt a nagy névhez méltóan feladatának. Elvégezte mindazt, amire ezen a magyar földön költés van. Szerzett énekével szárnyakat az imádkozó lelkeknek. Törölt könnyeket a gyászabornulak szeméből. Vidámitott szíveket az örömközött. Művelője volt mindenkor a magyar énekek és dalnak, lanakadatlannal nemesítette tagjaiban és tagjain keresztül e nemes városban a lelki szépséget és szerzte az országban ismertté tette nevét a díjak elnyerésekor.

A multból áthozza magával a magyar élniakarást a mai küzdelmés úton, melynek végén látja degenen annak a magyar jövőnek hajnalát, melyet Kossuth Lajos hirdetett, az önálló és szabad Magyarországot.”

Végül Horváth Ferenc a jubiláló dalkör tisztikara és a dalosok egy részének kiosztotta a jubileumi érmet nemzeti szalagon, melyen köszöntve ismét a dalkört. Nem étkezett meg az összes érem s így a hátralevőt később nyújtják át az illetékeseknek.

A kitüntetettek névsora a következő: Uray Sándor, dr. Erdős József, Siposs Imre, Harsányi István, dr. Juhász Nagy Sándor, dr. Juhász Gusztáv, Galamb Ferenc, Gebauer Ferenc, Úveges Zoltán, Gulyás Mihály, Schaff Kálmán, Glohner János, Miskolczy Gyula, Grauser Gyula, Varga Gábor, Molnár János, Varga Antal, Pásztor Miklós, Gáll Sándor, Oláh János, Nagy Gyula, Sárközy István, Molnár Lajos, Meier Fábíán, Ferenzi István, Nagy József, Kun István, Heves István, Pásztor József, Kiss József, Ménes Lajos, Tókes Lajos, Molnár Imre, Jánki Béla, Pataki János, Varga József, Németh Lajos, Molnár János és Hajdú Gyula.

A Kossuth Dalkörben Sziklay Ede karnagy egy évtizedet meghaladó idő óta fejt ki értékes, nagyjelentőségű munkásságot, mely nagymértékben hozzájárult a dalkör sikeres működéséhez. Az ő munkájához és a működő tagok fáradságát nem ismerő buzgalomhoz fűződök az értékes működés, mellyel a Kossuth Dalkör nehéz időben megállta helyét.

A felemelő és a nemzeti érzést fokozó ünnepi közgyűlés a Himnusz hangjai mellett ért véget. Este a Kassai sörözőben egytál ételes vacsora volt, melyen Siposs Imre és Nagy József mondtak felköszöntőket. Az egész ünnepély megrendezése Bartha István elnök, Katona József dalos és Sziklay Ede karnagy fáradsátlanságát és ügyességét bizonyítja.

Vígyszínház mozgó

Ma először Sudermann világhírű regénye nyomán a legérdekesebb filmek:

Az ötven éves férfi
Heinrich George, Ilse Werner, Paul Wegener a főszerepekben.

Előadások: 1/5, 1/7 és 1/9.

Apolló filmszínház

MA UTOLJÁRA:

Mintaférfi

Holnaptól! Csak két napig!
Dr Kovács István

Előadások: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Hungária Filmszínház

MA ELŐSZÖR!

Az izgalmas magyar képművelés!

Ismeretlen ellenfél
Főszereplők: Simor, Földényi, Somogyi, Ajtai, Mihályfi, Greguss, Latabár.

Előadások: fél 5, fél 7, fél 9 órakor.

Miért bukott meg a fascizmus?

Erdekes részletek az olaszországi átalakulásról — Az új olasz kormány célja a béke, de nem a mindenáron való béke

Róma, aug. 2. (MTI) Most, hogy egyre jobban távolodunk időben a július 25-i eseményektől, megállapítható, hogy azok csak nagyon rövid és egészen enyhe kilengését jelentették az olasz életnek. Az olasz nép bámulatremelő nyugalommal hajtotta végre ezt a hatalmas változást. Rómában 48 óra alatt teljesen visszanyerte a város rendezését, Északolaszországban pedig három nap alatt tökéletesen helyre állt a nyugalom, még Milánóban is, ahol egészen futólag incidensekre került sor.

Az olasz nép tisztában van azzal, hogy most a háború a legfontosabb és nem megtorlásra és vádaskodásra gondol, sőt ha immár a letűnt fasizma rendszerről beszél a rómaiakkal az ember, többen vannak, akik a megbukott rendszert nem is annyira, mint a politikai berendezkedést magát hibáztatják, hanem azokat, akik visszaélték vele és a maguk javára kihasználták a totális rendszert.

Még Mussolinival kapcsolatban is sokkal keményebben nyilatkoznak tanácsadóiról, azokról, akikkel körülvette magát és akik visszaélték a beléjük vetett bizalommal és most nyíltan állítják, hogy a fasizmus ezek miatt az emberek miatt vesztette el a nép bizalmát. Ez pecsételte meg a fasiztapárt sorsát és vele együtt Mussoliniét, akinek valóban távoznia kellett.

Elérkezett az az idő, amelyet az egykori Duce így jeltől meg Emil Ludoviggal folytatott beszélgetésében:

„Jöttem, hogy addig maradjak, amíg csak lehetséges.”

Az amerikaiakat és angolokat érthetően meglepte a változásnak ez a gyorsasága és még inkább az a nyugalom, amellyel végment, — miután belső zavargásokra nincs kilátás, a fasizmus felszámolására nincs szükség, — nem marad más hátra részükre, mint a feltétel nélküli megadás hangoztatni.

Az új olasz kormány célja kétségtelenül a béke, de nem a mindenáron való béke, és az olaszok most éppen ezt a megér-

tést és rugalmasság hiányát róják fel az angolszászoknak, akik a fasizmus eltörlése után is rákényszerítik Olaszországra a háború szükségességét.

Róma városa még ma is zárdalódszben áll, bár teljesen hétköznapi élet uralkodik az utcákon. A minisztériumok és egyéb középületek előtt most is szurognos őrség áll és gyalogos és gépkocsis őrzőjáratok vonulnak át az utcákon. Este 9 óra után szokatlan élnétség uralkodik a városban, mert mindenki igyekszik hazafelé, hogy félítz órán túlra, a takarodó idejére hazakeressen, mert akkor senki sem tartózkodhat külön engedély nélkül az utcákon.

A katonai hatóságok rendkívül szigorúan vessik ezt az intézkedést és az őrzőjáratok azonnal tüzelnek, ha valaki az első felszólásra nem áll meg. Elő is fordult, amikor a nem engedelmesség egyénekét agyonlőtték. A lapok nagyon helyesen a lakosság tudomására hozták, hogy lássák, milyen szigorúan betartják a kiadott rendelkezéseket. Így pl. agyonlőtték egy férfit, aki ismételt felszólítás ellenére sem volt hajlandó bemenni az érdeklőre.

A lapok stílusán sok változás észlelhető július 25 óta. Egyszerűbbek és világosabbak a mondatok, a külpolitikailag nehéz helyzet ellenére a cikornyák teljesen eltűntek az újságokból. A hatóságok rendelkezése értelmében a lapok hetenként kétszer jelenhetnek meg 4 oldalas terjedelemben, a többi napokon csak 2 oldalas lehet a lap. A reggeli lapok csütörtökön és vasárnap, a déli és délutáni lapok pedig szombatban és hétfőn jelennek meg 4 oldalas terjedelemben.

A fasizta milícia felszámolása tovább folyik. A fasisztaszervezetek következményeinek levonása minden téren és elsősorban az elnevezésekben tovább folyik. A légügyi miniszter rendelkezése értelmében a Littoria repülőter a városi repülőter elnevezést nyerte. Az Ala Littorio légiszállításokkal foglalkozó olasz részvénytársaság pedig Ala Italiamra változott.

D. dr. Révész Imre püspök lelkeszi konferenciákat tartott a barátkai missziói telepen

A tiszántúli református egyházkerület nemrégiben szép fenyeves parkkal körülvett épületet vásárolt a bihari megyei Barátka községben. Azzal a céllal vette meg, hogy a missziói munkák számára otthon legyen.

A missziói telep már ebben az évben teljesítette hivatását. Még a tél folyamán népfőiskolai tanfolyam volt.

D. dr. Révész Imre püspök most két hetet töltött el Barátkán. Ezalatt a két hét alatt két református lelkeszi konferenciát vezetett.

Az egyik konferencián a tiszántúli egyházkerület missziói előadói vettek részt és háromnapos komoly tanácskozáson számot adtak a több mint egymillió lelket számláló tiszántúli egyházkerület missziói életéről és terveit készítették az előjövő munkáikra. Különös tekintettel voltak a szörványban élő református magyarok gondozására és minden áldozatra kész a missziói előadók közössége, hogy hozzájuk is eljusson vasárnapként az Isten igéjének üzenete.

A missziói előadók konferenciája után egy hetes lelkeszi továbbképző konferencia volt, melyet szintén a püspök vezetett. Ezen a konferencián 30 református lelkész vett részt az ország különböző részeiből. Voltak nagyvárosi lelkészek, falusi és szörványi lelkészek, vallásukatól lelkészek és segédlelkészek egyaránt.

Debrecenből is többen vettek részt ezen a konferencián: Szentes László, dr. Módis László, Szabó Gábor, dr. Erdély Mihály, Sarkóczy Lajos.

A konferencia egyaránt foglalkozott tudományos és gyakorlati kérdésekkel. D. dr. Révész Imre püspök jól kihasználta a vasárnapokat is. Különösen a szörványban élő reformátusok sorsa érdekelte. Két szörványi meg is látogatott. Barátkán missziói napot tartott, melyen prédikált, Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész pedig evangélikációs előadást tartott. Jádremetén több lelkész kíséretében szörványnapot tartott, prédikált és az ottani Országgyűlési avatási ünnepségén vett részt.

Szomaton este fejeződtek be a barátkai hetek. A püspök záró-

lati kérdésekkel. D. dr. Révész Imre püspök a Római levél 9-11. részét magyarázta reggelként, mely fejezetek a predestináció nagy titkáról beszélnek. Dr. Pakozdy László Márton a debreceni egyetem volt kiváló növendéke estként az ószövetségből magyarázta a 42. részt. Napközben délelőttől délutánig a Debreceni Egyetem Hittudományi Karának professzorai és más kiváló gyakorló lelkészek tartottak előadásokat: Dr. Török István egyetemi tanár két előadást is tartott a teológia mai problémáiról és az egyházkritikáról; dr. Czegledy Sándor egyetemi tanár a prédikáció időszerűségéről; dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző az új lelképásztorról. Az előadásokat élénk eszmecsere követték, melyeknek kapcsán kiderült, milyen fontos jelentőségű van az ilyen konferenciáknak. A délutánok teljesen szabadok voltak. Ez alatt az idő alatt a barátkai szép kirándulóhelyeket keresték fel a konferencia résztvevői, amely kirándulások azért is áldásosak voltak, mert megismerhették az ottani magyarság életét.

D. dr. Révész Imre püspök jól kihasználta a vasárnapokat is. Különösen a szörványban élő reformátusok sorsa érdekelte. Két szörványi meg is látogatott. Barátkán missziói napot tartott, melyen prédikált, Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész pedig evangélikációs előadást tartott. Jádremetén több lelkész kíséretében szörványnapot tartott, prédikált és az ottani Országgyűlési avatási ünnepségén vett részt.

Szomaton este fejeződtek be a barátkai hetek. A püspök záró-

NIVEA nyugodtan napozhat győztesen lebarnul!

ahitában kifejezte, hogy azért tanulunk, hogy holnap alkalmazhatóbbak lehessünk Krisztus szolgálatára, mint ma. Mi mikor itt együtt voltunk és igyekeztünk az egészséges tudományban gyarapodni, úgy éreztük, hogy egy családban voltunk és egyet-

len családfőnk a mi Urunk itt ebben a csendességben egészen közel jött hozzánk és csak akkor szakadunk el ettől a közelségtől, ha magunk szakadunk el tőle. A püspök és kísérete hétfőn este érkezett vissza Debrecenbe.

Hagyományos emlékünnepele a debreceni csata évfordulóján

A Hősök Temetőjében hétfőn délután tartották meg a város rendezésében a hagyományos emlékünnepelet azoknak a honvéd hősöknek az emlékeztérére, akik 1849 augusztus 2-án a debreceni csatában életük feláldozásával bizonyították be, hogy a haza függetlenségéért, szabadságért mindent fel kell áldozni.

A Hősök Temetőjének a főútján díszruhas rendőrök álltak sorfalat és tölgyfakoszorú övezte a régi kőoroszlánt, mely jelképezi azt a hősi bátorságot, mellyel a maroknyi honvédsereg küzdelembe indult az orosz túlerővel szemben.

A temetőben a küldöttségek tagjain kívül nagyon sokan jelentek meg a város közönségének sorából. A gyárak közül a dohánygyár képviseltette magát a legnagyobb számmal. A honvédség népes tisztí küldöttsége mellett ott láttuk a törvényszék képviselőit is megjelent dr. Fővenyessy Sándor törvényszéki tanácselnököt, a vármegye részéről dr. Nagy Sándor tisztifőügyész, a várost dr. Csáky Sándor tanácsnok képviselte.

Az Ipartestület részéről Szendrey Sándor alelnök, Csócsits Lajos, Lechner Lajos jegyző, Krisch Károly, az Iparos Kör elnöke jelent meg. Népes küldöttséggel vett részt az ünnepélyen a tűzharcos csoport és a HONSZ. Az ünnepélyt a Bocskay hajdúvezred zenekara által előadott Himnusz vezette be. Az ünnepi beszédet dr. Hegyaljai Kiss Géza ref. lelképásztor tartotta. Idézte a honvéd hősök szellemét, majd vázolta a debreceni csata történetét. Elmondotta, hogy 1849-ben augusztus 2-án Nyiregyháza felől farszító menetelés után éjszaka érkezett meg Nagy Sándor vezérlete alatt a honvédsereg. Alig pihentek a honvédek, már mentek előre Balmazújváros irányában és állást foglaltak a város előtt, mert jelentették, hogy a muszka sereg 15.000 emberrel közeledik. A város népe díszében akarta megvédeni a honvédtiszteket és Nagy Sándor tábornok tiszteivel az Arany Bikában

volt már, amikor megdördültek az ágyuk, jelentve, hogy a muszka megkezdte a támadást. Nagy Sándor tábornok azonnal a csata színhelyére száguldott tiszteivel és felvette a küzdelmet a nagy túlerővel. Kiderült, hogy nem 15.000 ember volt a muszka száma, hanem 50.000 ember és maga a fővezér, Paszkovics vezette őket. Nagy Sándor honvédeknek csak egy lándzsája volt minden fegyvere. A honvédek vitézül állták a harcot és csak akkor vonultak vissza amikor a Nagyerdőből a hátuk mögé került egy muszlim lovasezred. A harcúterem 250 honvéd maradt halva, sokan fogságba kerültek. A honvédsereg 2000 fővel lett kevesebb ezen a napon.

Dr. Hegyaljai Kiss Géza azzal végezte beszédét, hogy a hős honvédek lelke ma is él a hajdúnev lelkében tovább, új csodákra képesíti Bocskay és Kosuth népet, hogy biztosítsa a magyar jövőt.

A hatóságok beszéd után az Egyetértés Dalegyület Zöld Géza vezényletével Révfy. Ismerek egy szép országot kezdetű szerzeményét adta elő mely hatást kelte. A debreceni költő papnak Baja Mihálynak: »Ha majd a hősök visszatérnek« kezdetű költeményét szavaltá mely átérzéssel dr. Csáky Sándor tanácsnok. Azután kezdetét vette a Hősök Mauzóleumában lévő emléktábla megkoszorúzása. Először a hadtestparancsnokság koszorúját helyezték el, majd Debrecen város koszorúját helyezte el dr. Csáky Sándor tanácsnok. Az egyetem nevében dr. Fest Sándor egyetemi tanár, a M. Tud. Akadémia tagja helyezte el a koszorút. A Vitézi Szék nevében vitéz Szántó Mihály ezredes, a HONSZ nevében Budaházy Jenő, az Ipartestület nevében pedig Csócsits Lajos helyezte el a megemlékezés koszorúját.

A koszorú elhelyezés után az Egyetértés dalegyület a Szózat énekletével zárta be a meghatóan szép emlékünnepelet.

Burma kikiáltotta függetlenségét

A japán katonai közigazgatás megszüntetésének kihirdetése után összehívták az új burmai országgyűlést államalapításra. Az újonnan megalakított parlament Bandora Useint választotta a képviselőház elnökévé, kikiáltotta az új független burmai államot. Rangoonban ezután japán-burmai szerződést írtak alá. A burmai országgyűlés hatad üzent az USA-nak és Angliának.

Nyilatkozott a Japán kormány ezzel kapcsolatban, mely szerint Japán elhatározta, hogy két ősi ellenségét: Angliát és Amerikát elpusztítja és a szomszéd államokkal, valamint az európai szövetségekkel való együttműködés útján erkölcsi alapon új rendet terem.

A Burmában levő ellenséges tulajdonokat, a különböző gyártelepeket, bányákat, vasutakat, távíró és távbeszélőállomásokat, valamint a kikötőberendezéseket Japán a megfelelő előkészületi munkálatok után átadta a burmai kormánynak. Ezek a rendkívül jelentős, ellenséges tulajdonban volt birtokok lényegesen hozzá fogják járulni az ország gazdasági újjáépítéséhez. Csupán bizonyos berendezések maradnak a háború tartama-

alatt a japánok kezén, amennyiben azok a háború eredményes folytatásához szükségesek. (MTI)

Hadüzenet Angliának és Amerikának

Tokió, aug. 2. (NTI) A Domei iroda rangonni jelentése szerint a burmai országgyűlés hatad üzent az Eszakamerikai Egyesült Államoknak és Nagybritanniának. (MTI)

A távozó török követ búcsúztatása

Budapest, augusztus 2. Kállay Miklós m. kir. titkos tanácsos, miniszterelnök hétfőn délután 2 órakor a távozó budapesti török követ tiszteletére búcsúebédet adott a m. kir. miniszterelnökségen, amelyen megjelent Rusel Esref Unaydin követ a budapesti török követtség tagjaival, továbbá a kormány tagjai, valamint polgári s katonai és a közélet előkelőségei.

Lisszabon, aug. 2. Spellman newyorki érsek a brit hirsolgálat közlése szerint visszaérkezett Newyorka. (MTI)

RÖVID TÁVIRATOK

Istanbul, aug. 2. (NTI) Izmet Inönü török államelnök szombaton Savarona nevű jachtján Floryába utazott. Fogadásán megjelent Istanbul számos katonai és polgári személyisége. Az államelnök az éjszakát floryai villájában töltötte.

Ankara, aug. 2. Kujbisevi jelentések szerint a szovjet kormány tudatta a Kujbisevben élő külföldi diplomatákkal, hogy visszamehetnek Moszkvába. A külföldi diplomaták a szovjet-országi hadjárat első évében hagyták el Moszkvát.

Berlin, aug. 2. (MTI) Mint a Német TI értesül, a német csapatok az oreli ívben augusztus elsején is súlyos elhárító harcokat folytattak. Különösen Oreltől délnyugatra intéztek a bolsevisták erős gyalogos, páncélos és repülőkelekekkel dú hős támadásokat. A német csapatok azonban minden előretörtést visszavertek, igen nagy veszteséget okozva az ellenségnek. Az egyes helyeken benyomuló erők pedig reteszállásokban tartóztatták fel.

A német csapatok augusztus elsején 144 szovjet páncélos löttek ki, támadó és védő harcok során.

Megkéselték egy férfit a Szekfü-utcán

Fodor Albert 30 éves napszámos, Vendég U. 22. szám alatti lakost tegnap este ismeretlen férfi minden ok nélkül megtámadta a Szekfü utcán és mielőtt a meglepett férfi védekezhetett volna, a támadó késével átdörbölt baj alsókarját, majd futva elmenekült. Fodor Albertet a mentők résztesítették első segélyben.

Nem fontos, de érdekes

Az első zálogházak a XV. században jelentek meg Európában. Akkoriban még fontos pietatis-nak, a jámborság jegyének nevezték a zálogházakat és az volt a rendeltetésük, hogy a megszorult kisembereket kimentse az uszorosok karmai közül. Ennek megfelelően kamat nélkül adtak kölcsönt és fenntartásukról rendszerint az állam vagy a község gondoskodott. Az első ilyen intézetet 1462-ben alapította Perugiában egy Barnabe nevű franciskánus szerzetes. A kezdeményezés oly jól bevált, hogy egy évvel később Orvietóban pápai engedéllyel már a második zálogház is megnyílt. Azt a jogot, hogy költségek fedezésére céljából illetéket szedhessenek, 1515-ben X. Leo pápa adta meg a zálogházaknak. A kis emberek bankjának, hasznos intézménye Olaszországból először Franciaországba jutott el, majd valamivel később Németországban jött divatba, ahol városatyai gondoskodásból és a polgári alattvalók iránti szeretetből a kamatszóra ellen emelt erős gátakat. 1560-ban Regensburgban alakult meg az első zálogház. Azóta természetesen, mint az egész világban Németországban is alaposan elszaporodtak a zálogházak, az általános népjólét emelkedésével azonban az utóbbi években üzletforgalmuk egyre inkább csökkent, úgy az idén már nemcsak az ősi regensburgi zálogház, hanem egész sereg nagyvárosi zálogház is kénytelen volt bezárni kapuit, vagy pedig a háborús gazdasági helyzettel számotvetve cseréltéztette talakulni.

Nemrég járta be a sajtót a hír, hogy Dániában a Jenssen családnév a legelterjedtebb, melyből csupán a kopenhágai telefonkönyv is nem kevesebbet, mint 30.000-et tart számon. Nos, ami Dániában a Jenssen, az Hollandiában a Janssen név. Különböző változataiban (Janssens, Janses, Jansse, Jansje) olyan nagy számban fordul elő, hogy viselőik megkülönböztetésül kénytelenek két, három, sőt gyakran négy keresztnévet használni.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata július 31-én reggel 8 órától, augusztus 7-én reggel 8 óráig: „Nap” Piac u. 1. telefon: 27-73 „Arany Egyszervu” Kossuth u. 8. sz. telefon: 24-96. — „I. Rákóczy”, Miklós u. 55. telefon: 23-43. — „Sztankay” Szent A. u. 64. telefon: 25-58.

6806 strandoló

fordult meg a vasárnapi nap folyamán a nagyterei fürdőben. Ez a szám eddig az idei rekord, melynek megdöntése talán még nagyobb kánikulát jelentene. Eről azonban egyelőre szívesen lemond Debrecen közönsége. A medencék telis-tele voltak. A hideg vízben alig lehetett mosogni s azok, kik hiú ábrándképpel kergettek és uszn próbáltak, lépten-nyomon szemrehányó pillantásokkal találkoztak. Tarika és változatos képet nyújtott a strandolók nagy tömege. Kicsi gyerekektől egészen öreg emberekig minden korosztályt megtalálhattunk.

— Ifj. vitéz Horthy Miklós, a Magyar Űszó Szövetség elnöke Szabadkán résztvevett az űszókongressuson. A pályaudvaron dr. Reök Andor főispán és dr. Völgyi János polgármester várta ifj. vitéz Horthy Miklóst és az Űszó Szövetség vezetőjét, akik megérkezés után kihajtottak dr. Reök Andor birtokára, mint a főispán vendégei.

— Horvátországban az elsőtétés feltöltől hajnali öt óráig kötelező augusztus hónapban.

— Júliusban ötszázötvenezer tonna angolász hajóter süllyedt el a földközvetleni partraszállási hajóhad elleni harcban a Német Távirati Iroda jelentése szerint.

— Gibraltárban felgyújtották a kikötő benzintartályait. Egy gyanúsítottat letartóztattak.

— Portugáliában megszűnt a sztrájk. Legtöbb üzemben ismét folyik a rendes munka. A munkások legnagyobb része önként visszatarthat munkahelyére. Az ipari mozgósítás megbízottja munkaszünetet szervez, amelybe a munkabeszüntetés megszervezőit kényszerrel besorozzák és ezeket szigorú felügyelet mellett közmunkák végzésére fogják felhasználni.

— Bulgáriában aratni viszik a munkakerülőket, akiket nagyobb városok kávéházai, éttermeiben és utcákon razzikiák fogott össze a rendőrség.

— A versei rádiótulajdonosokra különadó rótták ki belgrádi jelentés szerint. A különadó havi 30 dinár.

— Ütlevélhamisító bandát lepletek le Szófiában. A banda tagjai hamis külföldi vizumokat gyártottak.

— Öt amerikai szenátor szemlelőre Angliába érkezett, amint az Egyesült Államok főhadiszállása rádió közölte.

— A szovjet kormány tudatta a Kujbisevben élő külföldi diplomáttal, hogy visszatérhetnek Moszkvába. A külföldi diplomaták a szovjetországi hadjárat első évében hagyták el Moszkvát.

— San Louisban nyilvános repülőbementés lezuhant egyik repülőgép. Tíz ember, köztük a város polgármestere, életét veszítette.

— Meghalt Csungking-Kína köztársasági elnöke, Ling Szen hétével reggel csungkingi jelentés szerint.

Tüzelőanyagát

télre otthon készítse elő. Kérjen prospektust a szabadalmat nyert póttüzelőanyagáról. — 50 filléres bélyeg melléklendő. Lének Ottó kár Kolozsvár, Szent László-utca 17.

Gyilkosság kísérlele miatt letartóztattak egy kabai vasutast

A debreceni rögtöntiltó bíróság elé kerül a tettes

A debreceni ügyészségnek jelentették telefonon, hogy Elek József 18. évét betöltött kabai m. v. alkalmazott délelőtt 9 órakor megtámadta Elek Pirokska 14 éves kabai leányt, akinek udvarolt és közvetlen közelből forgópisztolyából rálőtt. A golyó a leány fejét találta és életveszélyes sérülést okozott. Elek Pirokskát a közönségi orvos részesítette első segélyben, majd beszállították a debreceni klinikára, ahol ápolás alá vették. A leány állapota életveszélyes.

A kabai csendőrök a merénylő legényt letartóztatták és bekísérték a debreceni ügyészségre. Az eddigi adatok szerint a fiatal leány azért akarta megölni a 14 éves leányt, mert az nem szívesen fogadta az udvarlását. Inkább másokkal ment szórakozni. Tekintettel arra, hogy a merénylőt löfgyeppel követte el Elek József, az érvényben lévő rendelet szerint ügye rögtöntiltáshoz köthet és a debreceni törvényszék a napokban tartja meg a tárgyalást.

Felsőoktatási kinevezések

Dr. Szabó Dezső egyetemi tanárt a kultuszminiszter az új szervezett Országos Felsőoktatási Tanács elnöki tanácsának tagjává nevezte ki. Dr. Szabó Dezsőt a miniszter a bölcsészettudományi és művészeti szakosztályba a tanács tagjává is kinevezte.

Dr. Orsós Ferenc egyetemi tanárt a kultuszminiszter a biológiai és orvostudományi szakosztály elnökévé, dr. Belák Sándor egyetemi tanárt pedig a szakosztály állandó előadó-jává, egyben a biológiai és orvostudományi szakosztály tagjává is kinevezte.

Dr. Bacsó Jenő, dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi tanárokat a kultuszminiszter az Országos Felsőoktatási Tanács jogi és közgazdaságtudományi szakosztályának tagjává kinevezte.

Dr. Arany Sándor egyetemi tanárt, dr. Benedek László, dr. Hüttl Tivadar, dr. Jency Endre, dr. Kovács Ferenc, dr. Neuber Ede, dr. Szentgyörgyi Albert egyetemi professzorokat az Országos Felsőoktatási Tanács biológiai és orvostudományi szakosztályába tagokul kinevezte.

— Súlyosan megsérült karóverés közben Földes községben Jámhor Imre napszámos, akinek a balta átvágta a jobbkarját. Egyik társa zsinnyel elkötötte az ereket és kórházba szállították a súlyosan sérült napszámost.

— Németországban korlátozták a textilárak kiadását. A korlátozás csupán a felnőttekre vonatkozik. Két ruhajegyre férfiak és nők számára további intézkedésig felsőruhát és fehérneműt nem adnak ki.

— Az aknaszlatinai rendőrség egy kocsmáros és egy mészáros internált, mert járlatlával nélkül összevásárolt állatok húsát drágábban árultották.

— A fürdés halottai. Szende György beregszászi orvostanhallgató fürdés közben a Borsavába fulladt. Apjának, aki evangélikus pap, egyetlen fia volt. — Dávid Gyula 21 éves szolnoki kertész fürdés közben a Tiszába fulladt.

— Ellopták a lakásában elrejtett pénzt. Özv. Kova Péterné Táltos-utca 8. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrség ismeretlen tettes ellen, aki július 26—28. között ellopta a szobájában elrejtett 450 pengőjét. Özv. Kova Péterné előadta, hogy pénzt különböző helyeken szokta elrejtetni lakásában s 2—3 naponként megnézi, hogy ott van-e. Legutóbb nem találta a rejtékelyen, ahonnan be-surrán tolvaj ellopta.

— Árdrágítás miatt tettek fel jelentést Jámhor Imre Kertész-utca 4. szám alatt gazdálkodó ellen, aki a tanyájáról eladott egy kazal szénát Pap Lajos fuvarosnak 1050 pengőért. A szénát mászsalni vitték és kiderült, hogy csak 19 és fél mázsa, tehát az 1050 pengős árral lényegesen túllépték a hatósági árat. A gazdálkodó az eljárás során beismerő vallomást tett és azzal védekezett, hogy nem tudta mennyi súlyú a széna és úgy vélte, a fuvarosokat segíti, ha szénát ad nekik a mai takarmányszűkös világban.

— Veszprémi katellen kívüli benzinkútnál motorkó P. 1.02. Széchenyi-u. 3

Lord Hampton kiszabadult a regházból, de internálják, közben pereli a kincstart

Annakidején nagy feltűnést keltett lord Hampton bűnpöre, aki Budapesten angol pilótakapitány, földbírtokosnak és gyarmati ültetvényesnek adta ki magát, két kézzel szórta a pénzt, üvegek tucatjával üvegezte a legdrágább italokat, ha valakit megkérdezt: arany cigarettatárcával lepte meg a legjobb társaságokba bekerült, ismeretségeit szelhamosságok elkövetésére használta fel és a törvényszék három és féleves fegyházra ítélte azzal, hogy büntetése kitöltése után az áldorod örökre kitiltják az országból.

Lord Hampton a sopronkőhidai fegyintézetben töltötte ki büntetését, melynek egyrészt példás magaviselete miatt elengedték. Nem sokáig örülhetett azonban a szabadságnak, mert máris detektívek várták, hogy internálják, miután e pillanatban nem lehet kitoloncolni Angliába.

Lord Hampton jogi képviselője útján egyébként pert indított a törvényszéken a kincstart ellen. Háromezer pengőt követel azon az alapon, hogy 22 nappal tovább tartották bent a fegyházban, mint ahogy a törvény előírja. A nem mindennapi kártérítési pernek nem nagy jövőt jósolnak jogász körökben.

A kerékpártolvaj a hozóban rejtőzve szerelte le a gépet. Gáll Zoltán kereskedelmi iskolai tanuló, Wolaffka-telepi lakos feljelentést tett a rendőrség ismeretlen tettes ellen, akit a Diószegi-úton haladva a Hangya-telep mögött egy bokorban látott rejtőzni, amint kerékpárt szerelt le. A rendőrség meg is találta a kerékpártolvást a mondot helyen és a kapott személyleírás alapján megindította a nyomozást a tolvaj kézrekerítésére.

— Elszunnyadt a Nagyerdőn a klinikai telep mögött a fűben Novák György napszámos és miatt aludt, ellopták pénztárcáját 28 pengővel és dohányzacskóját.

— A horvát belügyminiszter elrendelte, hogy 16 olyan helységben, melyben a német lakosság száma meghaladja a 20 százalékot, a helység német elvezését is használni kell.

— Bombarobbanás történt a koppenhágai Dagmar-színházban. A robbanás következtében a színház-épület alagsorában levő telefonközpont elpusztult.

— A ruszesuki rendőrség elfogott egy terrorista csoportot, amely Simeonov kerületi rendőrigazgató ellen merényletet követett el.

— Virág Sándor MÁV asztalos, Homok u. 121 szám alatti lakos, annak közléstét kéri, hogy nem azonos azzal a Virág Sándorral, kit házasságkérdés és egyéb bűncselekmények miatt elítéltek.

— Izgalmas betörő-üldözés. — Nagy Béla és Kertész Lajos rendőrök Óbudán rajtaépték Nagy Andrást pékségében, aki egy ékszerüzletben éjszaka zsákmányt csomagolt össze magának. — A menekülő betörőt karján megsebesítették, mire ez a ház tetejéről az utcára vetette magát a kificamította a lábát. Kórházba vitték, s utána statáriális bíróság elé kerül.

* Augusztus elején új tanfolyam kezdődik a Simai Magdolna és Sijpkovits Béláné Slezak Mária gyorsíró és gépróiskolájában.

Piac-utca 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon 23-53. Debreceni tanker. Köig. eng. szám: 5548/1942-43.

Befejezést nyert a főigazgatói vizsgálat a Diákaptár gyantagyűjtő csoportja ügyében

A Diákaptár gyantagyűjtő csoportjainak óradnai szereplésével, illetve az ott felmerült panaszokkal kapcsolatban — mint megírtuk — a kir. tankerületi főigazgató vizsgálatot indított.

A vizsgálat a tankerületi kir. főigazgatói hivatalból szerzett értesülésünk szerint a Diákaptár gyűjtőcsoportjai ügyében befejezést nyert. A főigazgatói hivatal megnyugtató a korábban hazatért tanulókat szüleit, hogy a tanulóknak ebből az ügyből kifolyólag semmiféle büntetésben sem lesz részüik.

Üzenetek a frontról

Dr. Mihalka Béla hadnagy a D. 471 tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó menyasszonyának, hogy jól van, semmi baja nincs. Levelet vár.

Fodor Pál karp. őrzető a D. 471 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe szüleinek és testvéreinek, hogy ne aggódjanak miatta, teljesen egészséges. Szerető csókjait küldi.

Lakatos József törzsőrmester a D. 178 tábori postaszámról üzeni Debrecenben lakó feleségének, hogy a legjobb egészségben van. Az itthon frott levelet rendben megkapja. Szerető csókjait küldi.

Szövetes Sándor honvéd a Z. 443 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe szüleinek és testvéreinek, hogy semmi baja nincs. A csomagot hiánytalanul megkapta.

Az Imrédy pártból a Rajniss-ügy miatt újabb kilepek várhatók

Körödy Tibor képviselő Rajniss berlini szereplése miatt kilepést a Magyar Megújulás Pártjából. Rajniss előadásokat tartott, olyan szelében és részletesen beszélt a magyar belügyekről, hogy ez magyar politikai körökben élénk visszatekintést váltott ki. Az Imrédy párt tárgyalta az ügyet és hivatalos indítvány hangozott el, hogy a párt azonosítsa magát Rajnissal. Körödy tiltakozott ez ellen, hogy csak a magyar törvényhozás illetékes belső ügyekben dönteni, külső tényezőket magyar képviselő semmiféle formában bele nem vonhat. Vita fejlődött ki az ülésen és Körödy bejelentette kilepését. Hangsúlyozta, hogy még a párt és világnézeti szempontokat is alá kell rendelni a magyar cölöknek és érdekeknek. Ma csak egyetlen politika lehetséges: a tisztá magyar és kizárólag nemzeti érdekeket szolgáló politika. Ezt veszélyeztette és támadta meg Rajniss.

— Minden ruháját és pénzt ellopták a népfürdőben. Szabó Bertalan kereskedőtanuló, Epreskert-utca 1. szám alatti lakosnak a népfürdőben ismeretlen tolvaj ellopta fekete zakóját, magasszárú cipőjét, selyemingét, clott alsónadrágot, pénztárcáját 14 pengővel és villamosberletjegyét. Kára 300 pengő.

— Besurrán tolvaj ellopta lakásáról pénztárcáját 200 pengővel. Gadzsó Mária Hadházi-utca 9. sz. alatti lakosnak, míg ebédelni volt. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

Tánciskolák

* Valtay Margit tánciskolájában augusztus 4-én diákkölon kezdődik. Kossuth-u. 11.

Spanyolországban felrobbant egy lőszer-raktár: 16 halott

Alicante spanyol városban felrobbant egy fegyverkereskedés lőszerraktára, amelyben nagy mennyiségű dinamit is volt. A robbanás 200—300 méteres körzetben szörnyű pusztítást végzett. Több ház összeomlott, egy villamost kettészakított, a robbanás ereje. A romok alól vasárnap délig 16 halottat ástak ki.

A legutolsó burnógyár

Hollandiában, ahol száz évvel ezelőtt még csak magában Rotterdamban is nem kevesebb, mint tizenkét gyár foglalkozott burnót előállításával, a tubakolás már annyira visszafelé fordult, hogy az egész országban már csak egy wageningeri gyár foglalkozik burnót előállításával. A kereslet továbbra is állandóan csökken. Míg a gyár egykor a konstantinápolyi török szultán háremének udvari szállítója volt és a világháború alatt is jó piacokkal bírt és vásárló közönsége már csak az északitengeri partok halászfalvaiból került ki, ahol még mindig akadnak idősebb évfjártú hőlegyek is, akik szintén nem vetik meg a dohánypor gyönyörűségét.

— A bolgár fővárosban és az összes nagyobb városokban razzikiák fogdosza össze a rendőrség a munkakerülőket s azonnal aratási munkáknál használják fel őket. Különösen nagy eredményt folynak a razzikiák a kávéházakban és éttermekben.

— Douglas Frank Sprighall vezető angol kommunistát kényszerítették hét évi fegyházra ítélték.

— Az iraki miniszterelnök és az egyiptomi miniszterelnök, szombaton délután Alexandriában megbeszéléseket kezdtek az arab unió tárgyalásán.

— Walter szófia német főkonzul, aki hosszú működése alatt nagy érdemeket szerzett a német bolgár kapcsolatok kimélyítésében, pénteken meghalt.

— Az USA 1944 évi költségvetésében a háborús kiadások változatlanul 100 milliárd dollárral szerepelnek. A hadvezetés eddigi kiadása 106 milliárd dollár, ebből 38 milliárdot fedeztek. Az USA államadóssága 200 milliárd főle fog emelkedni.

Három pengő húsz fillért kért 10 deká vajért Heller Gézáné fűszerkereskedő. Dr. Math Ferenc törvényszéki egyesbíró árdágítás büntetéstért nyolc havi börtönrre 300—300 pengő pénzbüntetés, illetve vagyoni elégtétel megfizetésére ítélte.

— Elárverezték a Rotschild-család kastélyait. Párisból jelentik: A Rotschild-család kastélyait amelyek a francia állam hivatalosan kisajátított most nyilvánosan elárverezték Franciaország leghíresebb vidékein levő értékes birtokokról van szó. Szombaton a Vaux de Carney kastélyt árverezték el először és 6,400,000 frankért névtelen vásárlónak adták oda. Az utóbbi időben negyven zsidóbirtokot árvereztek el.

— Hétfőn életbe lépett Romániában az új kenyérrendelet, amelynek értelmében a pékek két-féle kenyert süthetnek, fehérét és feketét. Mindkettőre kenyérnek egységesen 600 gramm súlyúnak kell lenni. A fehér kenyér ára 50, a feketekenyeré 40 le. A fekete kenyeret jegyre adják, míg a fehér kenyert minden korlátozás nélkül jegy nélkül lehet vásárolni. A fenyűzési éttermekben hétfőtől kezdve tilos fekete kenyert kiszolgálni. Ugyancsak mostantól kezdve szabad forgalomban tárgya a kifli, peroc és más sütemény. A rendelettel kapcsolatosan a földmivelésügyi miniszter nyilatkozatot tett, amelyben kijelentette, hogy a kenyérelállítás illyértelmű megváltoztatása az új tennissel áll összefüggésben, amely ha nem is különösen jó, de mindenesetre kijelgítő.

— Halálos fürdés a Tiszában. A debreceni ügyészségnek jelentették, hogy Egyek község határában a Tiszában fürdött vasárnap Szilágyi István 24 éves kereskedő segéd. Fürdés közben a hideg vízben göcsöt kapott és elmerült a mély vízben. Holttestét órák múlva találták meg. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Könyvelését elvégzi

a Könyvelési Szakiroda
Vörösmarty-u.24. T. 29-05

Gyászrovat

Pálffy Lajosné Torjay Agnes életének 72. évében hosszas betegség után csendesen elhunyt. Temetése ma délután 6 órakor lesz a köztemető 2. A) ravatalozójából református szertartással. Lakás: Csillag-u. 18. Takács temetkezés.

Báthory Károlyné Kovács Erzsébet, gyergyószentmiklósi gimnáziumi tanár felesége, 31 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 5 órakor lesz a köztemetői díszravatalozóból római kat. szertartással. Requiem: 4-én reggel 9 órakor a Szent Anna-templomban. Lakása: Debrecen, Rothermère-utca 38.

Nagy részvét mellett temették el Deák Istvánt, a debreceni társadalom közismert alakját, a Kossuth-eszme tántoríthatatlan harcosát. Koporsójára, ravatalára rengeteg koszorút, virágot helyeztek. A koszorúk tömegéből az alábbiakat jegyeztük fel: Szeretettel a Pásztor család. — Szeretett bátyáinknak: György és Erzsike. — Szeretett keresztapáknak: Katika, Gyuri és a gyerekek. — Nyugodj békében: Juliska, Ius, Erzsi. — Szeretettel és nagyrabecsüléssel: vitéz dr. Törő István és édesanyja. — Hárlás kegyelettel: Kató és Tihalmér. — Fájdalmas búcsúzóul: Magdus és Feri. — Isten veled: dr. Ny. Balogh Gerő. — Szeretetteljes megbéküléssel: özv. Kovárilné Mária. — Isten veled Pista bátyám: Géza és Aranka. — Utolsó üdvözléssel: Ilonka és Józsi. Szeretettel búcsúzik: özv. Patólayné és az Ungváry-család. A legteljesebben szenvedő betegünknek, Apóli: Adél és Irén. Ezenkívül még számosan adták tanujelét a koporsóra helyezett virágokkal annak az őszinte szeretetnek, mellyel életében körültekintően Deák Istvánt.

A közönség szava

Mélyen tisztelt Főszervező Ur! Többed magammal gazdák ki akartuk váltani az őrési igazolványt a saját, valamint cseledeink részére. Meglepetésünkre a gabonairódban azt a választ kaptuk, hogy csak abban az esetben kaphatjuk meg, ha az élénk tett ívet, melyen kötelezettséget vállalunk arra, hogy a város részére sertést hizlalunk, aláírjuk. Mikor aztán mondtuk, hogy mi köze van ehhez a cselédünknek, akkor azt mondták, hogy annak a részére kiadják, de a mi részünkre, a gazdák részére csak ha aláírunk. Kérjük a tekintetes Főszervező urat, legyen szíves velünk közölni annak a rendelkezését, amely ilyen kötelezettséget ír elő reánk, mert mi azt még idáig sehol sem olvastuk hogy ilyen feltételhez van kötve gabonajegyünk illetve őrési igazolványunk kiadása. Mi akik e sorokat írjuk, mindegyikünk hizlalt az elmúlt esztendőben is a város részére. Most is bizonyára hizlalni fogunk, de egyelőre nem tudjuk még mi lesz a tengerivel, bizony ha az idő így marad, akkor nem lesz tengeri, már pedig csak a saját termelésünkre válalhatunk hizlaltatást, mert hiszen a múlt évben is az volt a helyzet, hogy a város ígérte a takarmányt, nagyon sokan voltak gazdák, akik ebben az ígértben bíva 100—110 kg-ra felhizlalták sertésüket saját takarmányukkal, melyeket lekötötték a városnak, aztán a végén a várostól a további takarmányt, amire pedig a város a Vásárpénztáron keresztül leszerződött, nem kapták meg. Így aztán a még félig is allg kész sertéseiket odaadni, amiből persze nem volt haszna sem a városnak, sem a gazdáknak, mert hiszen 100 a 110 kg-os sertésnek jóval kevesebb a szalonnája, mint egy 150—160 kg-os sertésnek és az ára is jóval kevesebb volt. Remélve Főszervező úrnak mielőbbi választát, vagyunk teljes tisztelettel

Összeállításban játszott.

Elloptak a debreceni állomáson 50 darab százpengőt

A debreceni rendőrségen elpanaszolta vitéz Dukai Lajos magyarkanizsai állami tanító, hogy a debreceni állomáson ismeretlen tettes a kabátja zsebéből ellopta ötven darab százpengőt. A pénz

a kabát jobb belső zsebében volt és valószínűleg a nagy tolongásban emelte ki az ismeretlen zsebtolvaj. A rendőrség a nyomozást megindította a tettes kézrekerítésére.

A Turáni Vadászok összejövetele a szórvány leánygyermek részvételével

A Turáni Vadászok debreceni szervezete vasárnap délelőtti nagyszerű összejövetelt rendezett a szórvány-leánygyermek részvételével.

A jelenlévők üdvözlése után dr. Magyar Zoltán tanár, ügyvezető elnök bevezető szavaiban ez alkalommal is kihangsúlyozta a szórványügy nagy nemzeti jelentőségét és ezeknek a találkozóknak magyar lelkeket összeforrasztó hatását.

A kislányokhoz fordulva így folytatta szavait: Amit most fogok mondani fiatal korotoknak fogva értelemmel talán meg sem értitek, de értsetek meg magyar lélekkel, érezteitek meg magyar szívvel, hogy a nemzetiségi vagyis házasság az a temető, amelyben ezerszámra temetik el a magyart. Az idegen nem-

zetiségek ifjai szívesen veszik feleségül a tisztá, rendes és dolgos magyar lányokat. Az a magyar leány, aki legtöbbször a jobb módért tesz ilyen lépést, nem is sejtji, hogy gyermekeiben, unokáiban ezt a magyar temetőt növeli. Legyetek tehát öntudatosak és ha fajtátokról van szó, válasszatok inkább a nehezebb, a küzdelmesebb, de magyar életet!

Befejező szavaiban kiemelte, hogy magyar öntudattal, munkával, kitartással és az isteni gondviselés segítségével ezt a temetőt be fogjuk zárni és a magyar templomokat fel fogjuk építeni.

Ezután a jelenlévők áldozatkészségéből bőven összegyűlt süteményből és gyümölcsből vendégelték meg a gyermekeket. Majd Sass Margit tanítónő vezetése mellett dalolással, szavalással és beszélgetéssel tették mindkét rész számára élmenyűvé az összejövetelt.

Városszerte garázdálkodik a „kampós” tolvaj

Az utóbbi napokban, — mint megírtuk — a város különböző részlein sorozatosan követ el lopásokat ismeretlen tolvaj, aki a nyitott ablakokon kampósvégű bottal benyulva a gyanútlanul alvó házbellek ruhaneműit és különböző értékes tárgyakat „horgászott” ki az ablakon keresztül. A vakmerő tettes a néptelenebb mellékutcákon hajtott végre büncselekményeit, előzőleg kézi villanylámpával bevilágított a nyitott ablakon és mikor látta, hogy nyugodtan végrehajthatja tettét, a kampósvégű segítségével magához vette az ablak közelében levő tárgyakat.

Az elmúlt éjszaka a város

nyugati részén tünt fel ismét a „kampós tolvaj”. Kerékgyártó István tisztviselő Tanító utca 12. szám alatti lakos nyitott ablakán benyulva egy öltöny ruhát kiemelt a horgos bot segítségével. Egy másik öltönyt is megkísérelt „kihalszni”, azonban a ruha ujjja megakadt a székben és ezt már nem tudta kivenni.

A tanító utcán és környékén még három helyen kísérelt meg hasonló módon lopást a tettes, de sikertelenül.

A Csap utca 50. szám alatt kártyolta magát ezután a tettes, ahol Kiss Sándor lénváson ruháját, pénztárcáját 120 pengővel és értékes karóráját lopta el 350 pengő értékben az ablakon keresztül. A rendőrség erőlyes nyomozást indított a vakmerő tolvaj kézrekerítésére.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az erdei legeltetés kérdésében a város tárgyalásokat folytat az erdőigazgatósággal

A katasztrófális szárazság a Hortobágyor legelő jószágát az éhhalál veszélyébe sodorta. Éppen a nagy nemzeti érdeknek fogva, melyeket az állatállomány épségben tartása, sőt fejlesztése jelent, a Debreceni Gazdasági Egyesület sürögés beadványt intézett a városhoz és kérte, engedje meg az erdei legeltetést. Helyesebben: kérje az erdőigazgatóságtól az erdei legeltetés megengedését. Az ilyen kérémekeket ugyanis fel szokták — régen — terjeszteni a földművelésügyi miniszterhez, aki aztán dönt az erdei legeltetés megengedése, vagy elutasítása kérdésében.

Most a helyzet annyiban változott, hogy a földművelésügyi miniszter a „jó gazda gondosságával” kérémekeket felterjesztése nélkül is úgy rendelkezett, hogy ahol a legelők kiszűltek, ott az erdei legeltetéshez már eleve hozzájárul.

Most tehát nincs másra szükség, mint hogy a város kérje az erdőigazgatóságtól az erdei legeltetés gyors megengedését. Sajnos, dr. Kölcsey Sándor polgármester szabadságra utazott és a Gazdasági Egyesület kérelmét továbbította ugyan az erdőigazgatósághoz, de magát az erdei legeltetés megengedését nem intézte el.

Zöld József h. polgármester azonnal megkezdte a tárgyalásokat az erdőigazgatósággal és minden valószínűség szerint megtalálják a módját a segítségnek. A gazdák közben küldöttségileg keresték fel dr. Veress Géza főjegyzőt is, a gazdasági ügyosztály főnökét, de ő sem tudott egyebet mondani, mint amit Zöld József h. polgármester munkatársunknak kijelentett: az ügy tárgyalás alatt van.

A gazdák tehát már egy kis

türelmet tanúsítsanak, mert amiben Zöld József h. polgármester tárgyal, azt a törvényes kereteken belül a lehető legjobban és leggyorsabban el is szokta intézni. Mindenki tisztában van vele, hogy itt nem elsősorban a gazdák, hanem a lakosság hűseltetését veszélyeztető tényezőket elhárításáról van szó.

A cséplési munkálatok ellenőrzése

Az új termésbeszolgáltatási rendszerrel kapcsolatosan gondoskodtak arról is, hogy a cséplési munkálatokat szigorúan ellenőrizzék. Az ellenőrzést a közellátásügyi miniszter nyílt rendelkezéssel ellátott közegek végzik. A csendőrség is fokozottabb mértékben kapcsolódik annak ellenőrzéséhez, vajjon a gazdák és cséplőgéptulajdonosok mindenben eleget tesznek-e köteleességeknek. Már megindult az eljárás azok ellen, akik ki akarják játszani a törvényes rendelkezéseket.

A vámörlési tanúsítványok

Több helyről az a panasz érkezett a közellátásügyi hivatalhoz, hogy a közgazgatási hatóságok az 5. kat. holdnál kisebb szántó területtel rendelkező gazdálkodók részére a vámörlési tanúsítvány kiállítását megtagadták az azal indoklással, hogy kenyérmag beszolgáltatási köteleességüknek még nem tettek eleget a közellátási hivatal ezel kapcsolatosan közli, hogy a közgazgatási hatóságok a vámörlési tanúsítvány kiadását a felhozott indok alapján nem tagadhatják meg.

S P O R T

Idényeleji játékkal is biztosan győzött a DVSC

DVSC—MVSC 4:2 (2:1). Vasutasbajnoki mérkőzés. A DVSC „osztályozó-csapatával”: Keskeny — Csokai, B. Nagy — Zilahy, Mester, Orosz — Szabó, Tisza, Szilágyi, Serfőző. Sidiük összeállításban, vadonatúj mezben futott ki. Kezdet után mindjárt szép támadások gördülnek a miskolci kapu felé, a befejezés azonban elmarad. Serfőző néhány remek labdája után felcsattan a taps. A 9. percben Győr balszélső elfut Csokai mellett, beadását Farkas egyből a DVSC kapufelcsőrákába vágja. 0:1. A DVSC támad újra a gól után, de az MVSC-vedelem élén Mikulás kapussal, jól áll a lábán. A 26. percben Serfőző 22 méteres lövése a felsősarokban köt ki. Meglehetősen unalmas, vérszegény játék folyik. A 37. percben végre verbél csatárakcióban győnyörködhet a közönség. Serfőző remek labdát talál Sidiüknek, aki mintaserzően beível, Szabó behorog és éles, gyönyörű fejest küld a miskolci hálóba. 2:1. Szünetig nem történik érdemlegebb esemény.

A II. félidő 6 percében Sidiük ügyes egyéni akció után hálóba vágja a labdát. Az MVSC kissé feljön, több veszélyes támadást vezet és a 21. percben Farkas

jobboldali támadás után gólt szerez. 3:2. A 28. percben Szilágyi végigcseljezi a miskolci védelmet és nagy gólt vág a hálóba. A 36. percben Szabó jobboldali támadás után szép gólt szerez, de a játékezőt les miatt nem adja meg. A mérkőzés utolsó perceiben állandóan a debreceni csapat rohamoz, de újabb gól nem esik.

A mérkőzés erősen idényeleji színvonalon mozgott. Keskeny nem csinált kiütősebb hibát, de nem volt meggyőző. A hátvédek már is jól mozogtak. A fedezet-sorban Zilahy, Mester, Orosz a sorrend a mutatott játék alapján. A támadósorban Szabó lendületes és egyszerű fejtáka komoly érték. Tisza sokat dolgozott, de sokat feleslegesen. Szilágyinál az erőnléttel vannak bajok. Ez a fiatal tehetség éppen erőnléti okok miatt megállt fejlődésében. Lassú, nincs benne a régi robbanékonyosság. Serfőző feltűnően jól játszott. Ha egy kis küzdőszellemet is magára venne, nem lenne probléma az egyik összekötő kérdése. Sidiük ügyesen mozgott. A miskolci csapatból Mikulás kapus, Török, Farkas és a balszárny emelhető ki. Dr. Lengyel József kitűnően vezette a mérkőzést.

Debreceni sikerek a palicsi országos úszókongresszuson

Szombaton és vasárnap Pálccson bonyolították le a 24. Országos Úszókongresszust. Mintegy 500 versenyző állt rajthoz a két-napos versenyen és sokan kiváló időt értek el. A DEAC csapata is elment Pálccsra és versenyzői megállíták helyüket és szépen szerepeltek. Molnár Borbála országos vidéki hátúszóbajnoknő lett, megnyerte a 100 méteres női hátúszót. A debreceni úszók az alábbi eredményeket érték el.

Magyarország 1943. évi országos vidéki 100 m-es hölgy hátúszó bajnoka Molnár Borbála DEAC 1 p 39 mp. Molnár remekül úszva biztosan győzött. 200 m-es mellúszásban Mátrai DEAC 3 p 15.2 mp-el hatodik. A 100 méteres hátúszásban Mohácsi DEAC 1 p 22.4 mp-el ötödik. A 100 m-es hölgy gyorsúszásban Molnár Borbála DEAC 1 p 26.6 mp-el ötödik. Az 1500 méteres gyorsúszásban Kiszely DEAC negyedik lett 24 p 51 mp-el úszva. A 200 m-es ifjúsági mellúszásban Nagy DEAC negyedik lett 3 p 08.6 mp-es kiváló időt úszva. A 200 m-es mellúszásban Mátrai DEAC 3 p 14 mp-el ötödik. A 100 méteres fiú gyorsúszásban Kovári DEAC 1 p 14.1 mp-el ötödik. Az 50 méteres fiú hátúszásban Szilárd DEAC 41.1 mp-el negyedik lett. A 100 méteres hölgy hátúszásban Molnár Borbála DEAC Novák Ilonkával versenyezve az ötödik lett.

Az ifj. Horthy Miklós-vándordíjat a Szegedi UE nyerte 348.5 ponttal.

DVSC-Kispest mérkőzés lesz vasárnap a Diószegi-úti pályán

Hétfőn délelőn Debrecenbe érkezett a Kispest több vezetője tagja és tárgyalást kezdtek a DVSC vezetőségével a Kispest debreceni vendéglátására vonatkozólag.

A tárgyalások eredménnyel jártak és így vasárnap Kispest teljes csapata Debrecenben játszik a Diószegi-úti sporttérben a DVSC-vel. A mérkőzés első komolyabb bemelegítő mérkőzése lesz a debreceni csapatnak az augusztus 22-én induló NB I. bajnokság előtt és érdekes összehasonlításra ad alkalmat az erőviszonyokat illetően.

A DVSC játékoscsapata frontján egyébként az az újság, hogy Rabbal valószínűleg sikerül megegyezni a DVSC vezetőségének és ha az Újvidéki AC kiadja, már az őszi idényben Debrecenben játszik a kitűnő össze-kötő A DVSC egyébként augusztus 15-ig villámmal igazolhat bárholonnan játékos és a vezetőség igyekszik ezt az időt kihasználni.

DVSC II.—DMTE 5:2 (4:0). A DVSC II. már is jól mozgott. A csapatban középfedezetet

Nagy, az új szerzemény, balszélsőt pedig Ille, próbajátékos játszott. Nekünk Nagy tetszett jobban, bár Ille játékában is határozott tehetség mutatkozik. A gólokat Szűcs III. (3), Osztroveczky, Szűcs I., ill. Elischer és Tömösváry rugták. A DMTE a II. félidőben szépen feljött és erős ellenfél volt. A mérkőzés mintaserzően vezette Harsányi László.

Dr. Kapros László sikere. Az országos vidéki atlétikai bajnokságot ez évben Győrben bonyolították le s azon a debreceni atléták is résztvettek. Dr. Kapros László DEAC a magasugrásban a 175 cm-t átugorva megnyerte a magasugrást és ezzel az ezévi országos vidéki magasugróbajnokságot. Bartha a 100 méteren 10.9 mp-el második, a 200 m-es síkfutásban 22.3 mp-el ötödik, 800 méteren 1 p 59.8 mp-el harmadik. Bécsy a 110 méteres gátfutásban 16.7 mp-el negyedik.

Befejeződtek a városi teke csapat és egyéni versenyek

A Városi Adóhivatal alkalmi tekecsapatának rendezésében nagy siker kíséretében befejeződtek a csapat és egyéni tekeversenyek. Az utolsó Pénzügy—Adóhivatali versenyt erős küzdelem után a Pénzügy nyerte meg, kevés fa-differenciával. Ezzel a mérkőzéssel a Városi Adóhivatal két pontot veszített, holott erre igen nagy szüksége lett volna, mivel a Postások csapata egyenlő pont eredménnyel áll mögötte.

A versenyek eredménye a következő: 1. A Pénzügyi csapat. 2. Szárnyaskerek csapata. — 3—4. Postások és Adóhivatali csapata (holtverseny) — 5. Homokkerti Római Katolikus Otthon csapata.

Az egyéni versenyek eredménye most van összeállítás alatt. Így a győztesek neveit a következő számainkban közöljük.

Hétfőn este a válogatott csapatverseny keretében a Postások és a Szárnyaskerek válogatott csapatai mérkőztek meg. A verseny mindvégig nagy iramú volt, s csak a szerencse segítette a Postások csapatát a győzelemre. A Postások csapata Pállás Lajos és Bárány Károly, míg a Szárnyaskerek csapata Szabó Pál és Szabó János összeállításban játszott.

A válogatott csapatversenyben ma este a győztes Postás csapat a Homokkerti csapattal játszik. A Homokkerti válogatott Mezel Ferenc, Oláh Ferenc összeállításban vesz fel a küzdelmet.

Az egyéni versenyekben állandóan vígaszversenyek folynak, melyek ma este hat órakor kezdődnek. A versenyre mindenkit szívesen vár a rendezőség. PS.

A vasárnapi barátságos mérkőzések eredményei: Elektromos—Vasas 3:1, Törökvs—Gamma

3:0. Ferencváros—Z. Danuvia 5:0. Ujpest—BLK 8:4. Nagymarosi jobbszélső, Széphegyi balfeledezt játszott.

Nagyvárad AC—Kispest 4:1 (0:0). A Szent István Kupa első mérkőzésén mintegy 20 000 ember volt jelen. A nagyváradi csapat okosan és jól játsza bizonyos győzött. Góljait Tóth III., Sárvári, Kovács II., Barna lőtték, míg a Kispest egyetlen gólját Egressi szerezte.

A Szent István Kupa legközelebbi mérkőzését szerdán tartják, amikor is az Ujpest és az Elektromos legénysége küzd

majd a Latorca utcában.

Móré nagy gondja. Móré János, a DVSC jeles edzője a napokban költözött le véglegesen Debrecenbe, de eddig még nem kapott lakást. A jeles edző ezúton kéri azokat a városbelieket, akik tudnának a város belső részében számára lakást, úgy legyenek szívesek értesítsék őt. Móré megtalálható a Műhelytelepen. Ugyancsak ilyen gondban van Zilahy is, mert mint megírtuk, e hónapban nőül és neki is kellene a városban egy lakás.

A finnek szeptember hó 15-re meghívták a magyar labdarúgó

válogatott csapatot. Az MLSz nem valószínű, hogy elfogadja a finnek meghívását, mert a válogatott játékosok a szeptember 19-i forduló előtt érkeznek hazára. A svéd mérkőzéssel kapcsolatban a dánok küldtek meghívást, de az MLSz az ő meghívásuknak nem tud eleget tenni.

Az országos levele elődöntő során a Beregszászi gimn. 6:1-re győzött a Nagykárolyi LE ellen. A mérkőzést kifogástalanul vezette Thomas dr. A másik mérkőzésen Cinkota győzött.

30:16 arányban lehengerelte a magyar kerékpáros válogatottat

a svájci válogatott. A magyarok közül csak Nagy Bélának sikerült győzni.

A Hajdu Kupa mérkőzések során a Nyilastelepi LE csapata 3:1 (2:1) arányban győzött hatalmas küzdelem után a Hajdúböszörményi LE csapata ellen. Góllövők: Vincze, Kiss, Makkos, ill. Uzonyi. Smetzer kapus a mezőny legjobbjává vált. Jók: Vincze, Kiss, Juhász, Huszti, ill. Uzonyi, Tóth, Zámbo. A Nyilastelepi győzelmével a legesélyesebb csapat lett a Hajdu Kupa megnyerésére. Nagy S. jól vezette a mérkőzést.

A Kispest Pálvolgyit, a NAC

csapata számára az utolsó pillanpig Lorántot szerezte meg, natban a szerződés határideje letelte előtt.

Veréb a BSZKRT edzője lesz. Az edző megszerzése után erősít a BSZKRT, mert leszerződött Kósát, a Bethlen Gábor jeles fiatal szélsőjét. A budapesti vilamoscsapat Léway átengedése ügyében is tárgyal.

Kislégt 4. Bozsi dr-t és Zólyomit 3—3. Súlyom 2 hónapra, tiltotta el a fegyelmi egysebíró a játéktól. Az FTC—UTE víziab da mérkőzés után történetként tiltották el a játékosokat.

APRÓHIRDETÉSEK

MACANNYOMOZO

JÁNOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág u. 21., telefon 23-78.

GÁLOCSY legregibb magánnyomozó megfigyelés, nyomozási diszkrét, eredményes. Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 23-72.

HAZASSÁG

HAZASSÁG céljából megismerkedne 20—25 év körüli csinos nővel 30 éves fiatalember, aki-nek kisebb ingatlana, be-rendezett lakása és havi 600 P jövedelme van. Fényképpel ellátott vá-laszokat „Hozomány nem fontos” jellegre a kiadóba kéri. 31—1007

Alkalmazást nyer férfi vegyes

IRNI és számolni tudó kocsist felveszek, Apaffi u. 155. 2—593

15—17 éves fiúkat láda-szegezések felveszünk, Balogh Ládagyár, Kúlsó-vásár-tér 14. 2—1017

GAZDASÁGI ALLAS

GAZDASÁGI cselédt keresek bentkocztra kö-zeli tanyára. Jelentkezni lehet MÁV Kolónia 17. 26—795 vv

GAZDASÁGI kom-menciós kocsist keresek, kinek a felesége a ház-mesteri munkát elvégzi, Rákóczi u. 15. 25—1205

HAZMESTERI ALLAS

HAZMESTERPÁR. tisztességes, kinek fele-sege szépen mos, vasal, felvétetik. Jelentkezni Péterfia u. 4. cukrászda. 233—550

IRODAI

MÁSOLÁST vállalko s esetleg írógépet kölcsön-zők, Ferenc József út 43 földszint B. 32—552

IPARI

RAKTÁRI munkásokat felveszünk. Sárreál árúraktár, Délior 19. sz ekegyár. 33—435

TIMÁR segédet felvesz Bakonszegi Vigkedvü M. u. 23. 33—234

RETUSÓRT külső, vagy belső munkára felvesz Tőkés foto. 33—233

MŰSZERÉSZ segédet azonnalra felveszek, — Vesselőnyi u. 1. 33—558

MŰSZERÉSZ segédet és tanuló azonnal fel-veszek, Molnár, Csapó u. 20 sz. 33—591

JÓMUNKÁS fodrász-segédet felveszek, tüze-laktanya, 33—551

JÓMUNKÁS cipész-segédet alkalmazok, Ki-gyó u. 57. 33—1016

ASZTALOS segédet felvétetnek, Bagdi gyer-mekocsai üzem, Miklós u. 29. sz. 33—565

URI szabóságba nagy munkást és kézimun-kást azonnal felveszek, Kovács Márton, Rákosi u. 7. 33—566

TANULO FIU

NÉGY középiskolát vég-zett fiú tanulóknak fel-vétetik. vitéz Tamássy Lajos vaskereskedése, Ferenc József út 17. sz. telefon 10-64. 64—590

EGY jó családból való 15—16 év körüli ügyes fiú tanulóknak bent koszt-tal felvétetik, Szalay sü-tőde, Csapó u. 73. sz. 64—1002

FÉNYKÉPESZ tanulót felvesz Kiss foto, Csapó u. 41. sz. 64—575

KIFUTO FIU

JÓCSALÁDBÓL való becsületes 15 éves fiú ki-futó s kiszolgáláshoz fel-vétetik, hajdúlakanya kanti. 49—549

KIFUTÓ fiút felveszek, Hírlapiroda, Hunyadi u. 28. sz. 49—599

MEGBIZHATÓ fiút ki-futónak felveszünk, Ma-gyar Köztisztviselők Szö-vetkezete, Kossuth u. 7. 49—589

KIFUTÓT, vagy bolti-szolgálat felveszek, Szent-esi rövidárú nagykeres-kező, Simonffy u. 2. 49—592

Alkalmazást nyer nő vegyes

UJSÁGKÉZBESITŐ asszonyt felveszek, Hir-lapiroda, Hunyadi u. 28. 4—600

FIATAL kiszolgáló-leányt felveszek, Si-monffy u. 2. B. étkeзде. 4—1009

IRODAI

GYORS- és gépirónót, elsőrangú keres azona-nalra dr Des Combes László ügyvéd, Első Ta-karék, 34—433

KÖNYVELŐNŐ gyors-írást tudó, bentkoszt és lakás, azonnali belépés-re felvétetik. Személyes bemutatkozás saját költ-ségére, Püspökladány, Kun József sör bor nagy-keerskedő 34—547

GYORS- és gépirónót, keresztényt, ideiglenes napi néhány óras mun-kára azonnalra keresek, Lukács, Piac u. 41. 34—1014

IPARI

FÉNYEZŐ nőket fel-veszek, Mester-utca 36. je-lentkezés hétfőn. 36—333

RAKTÁRI munkásnó-keket felveszünk Sárreál árúraktár, Délior 19. sz ekegyár. 35—436

ÜGYES varróleány, var-rodába felvétetik, Csapó u. 10. I emelet 35—1193

FÉNYEZŐ nőket fel-veszek, Mester u. 36. sz, asztalosműhely. 35—543

HÖLGYFODRÁSZ se-gédleányt, teljes ellátás-sal, vagy fiks fizetésre felvesz Ignáth Imre fod-rászmester, Hajdúbö-szörmény, Ujvárosi út 7. 35—548

HÖLGYFODRÁSZ kisasszonyt és tanuló-leányt felvesz Blró, Rá-kóczi u. 24. 35—1010

VARROLÁNY felvéteti

Kováry Miklós szücs mester, püspöki palota. 35—568

TANULO LEANY

MASAMÓD tanulóleányok fizetéssel felvétet-nek, kalapüzlet, Piac u. 56. sz. 63—442

KIFUTO LEANY

KIFUTÓ leányka fel-vétetik, Ibolya virág-csarnok Kossuth u. 2. sz. 47—545

KIFUTÓLEÁNYT azonnali belépésre fel-veszen Kiss drogéria, Csa-pó u. 34. 47—576

Háztartási alkalmazott MINDENES

MINDENES leányt azonnal felveszek, Kan-dia u. 5. harmadik lakás 30—555

IDŐSEBB úrnő megbiz-ható leányt keres egész napra, koszt nélkül Csa-pó u. 24. emelet. 30—1204

MEGBIZHATÓ jobb mindenest, jó bizonyít-vánnyal azonnalra fel-veszek, Simonffy út 27. 785 9. 26.

GYERMEKSZERETŐ mindenest, aki főzni is tud keresek azonnalra. Pápay József u. 12. sz. Poroszlay út 26 számnál 30—574 vv.

MINDENES leány jó fi-zetésre felvétetik, Szé-chenyi u. 21. 30—577

BEJARONO

BEJARONÓ, parkett-hez is értő, kerestetik, Csapó u. 4. 8—583

BEJARONÓ felvétetik Dégnefeld-tér 3. szám, emeleten. 8—579

ALKALMAZAST KERES no

HÁZVEZETŐI állást ke-res szorgalmas asszony 10 éves fiával szerény fizetésért gazdálkodó családnál is, özv. Dani Jánosné Sirok, Heves m. 3—361

EGY jobb iparos assz-ony, jobb családhoz vi-dékre elmenne. Cím: Bruckner u. 5. 3—559

UZLETI AJANLAT

HASZNALT orakat ve-szek, javított eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7 kisállomásnál. 1792 1. 3.

SZORME bundákat ja-vítok, alakítok, festek. Veszek, eladok. Kováry szücsmester püspöki pa-lota 1. 31. 593 1. 31

VARRASSON a Tildy szalonban, nálam vá-lasztott műröstmentes v hozott anyagból, izléses ruhája lesz. Rákóczi u. 11. sz. 67—998 8. 10.

CLANÓZ vizsgái, szis-ziiktelenít felelősseg-gel Kiss, Mellusz-tér 7. Telefon: 14-30. veres-templomnál 606 11 4.

NYAKKENDŐIT szak-szerűen tisztítom javítom, fordítom, újalakítom, Timár u. 13. sz. 67—567

SIRKÓVEK műköből és termésköből, mérszalak gyümölcsösök részére és pirossalak, kertj utakra

kaphatók a debreceni műkögyárnál, Fűrdő u. 2. sz. 67—279 vv.

CIÁNOZTASSON Csa-la ciánózó vállalattal. Lakásvizsgálások fele-lősséggel. Rákóczi u. 9., telefon: 14-27 szám 67—269 10. 13.

EGYENRUHÁKAT gyorsan készíték Hozott szövethez bélest adok — Tegdes, püspöki palota. 67—621 8. 5.

UZLETI KERESLET

GYÜMÖLCSÖT napi áron vásárol Szap-lonczayné konzervüzem Acél u. 9 66—1580 9 13

TOLLAT legmagasabb napiárban vesz Hangya tollgyűjtő telep József k herceg u. 71. 66—1013

ELELMISZER, ITAL

BOR, vámospérségi saját termésű, 20 hl. 5 éves és 20 hl. tavalyi eladó. Ér-tekezni: Vámospérs, vi-téz Zoltán, 497. sz. 18—563

OKTATAS

Dr Naményiné gyors-íróiskolájában, gépiró-iskolájában, állandó tan-folyamkezdés. Bat-thány u. 1. Vidéklek-nep vasútkedvezmény 785 9. 26.

VIZSGÁRA eredménye-sen előkészít tanárno, Werbőczy u. 4. III. e. 5., telefon: 34-77 56—358

PENZ

UJONNAN épülő há-zamban modern szobás lakást adok ki haterzer kölcsönt ad fedezetre. — Cím a kiadóban. 57—564

ÉKSZER ARANY, EZÜST

ARANYAT, ezüstöt és briliánsat napi árban ve-szek. Szelecsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas u. 2. sz. 1856 8. 25.

MIELŐTT arany, ezüst, briliáns ékszeret eladja, mutassa meg Szelecsé-nyi óra- és ékszerkeres-kezőnek. Sas u. 2. 1857 8. 25

ARANYAT ezüstneműt ékszerket, napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 209 8. 2.

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP

KERÉKPÁR varró-gépet, gramofont, szak-szerűen javít Roboz és Hamer, Piac u. 8. 6—326

MOTORKERÉKPÁR, kerékpár, porszívó, var-rógép, gramofon, leme-zek vétele, eladása, vil-lanyszerelés. Soltész, — Kálvin-tér 2. 7—144. 10. 31.

SINGERGÉP, hajócs-kás, eladó. Megtekin-tető délután Darabos u. 42. sz. 7—556

SEGÉDMOTOR jó gu-mikkal eladó Kálvin-tér 5. sz. 7—588

ELADÓ egy Puch kerék-pár, Batthyány u. 15. sz ötödik ajtó. 7—595

SHE Sach motor, jó gu-mivaj olcsón eladó. Ra-kovszky u. 3. 7—1020

RADIO

EGY 2—1 csöves rádió eladó. Vendég u. 70. 58—561

HANCSZER

JÓHANGU rövid zongorát keresek megvétel-re. Ajánlatokat „Zong-ora” jellegre a kiadó-ba kérék 28—394

ZONGORA rövid, fekete olcsón eladó. Cím: Varga u. 32. 11—3 óráig. 28—1011

BUTOR

NINCSEN fényes tirak-atunk, bútort olcsón adunk, Piac u. 71. szám. udvarban, Brillné. 9—1381 10. 4

HASZNÁLT bútorokat, íródeszkákat, értéktel-tervezést, magas áron veszek. Verő Csapó u. 10. sz. 1971 8. 6

HÁLÓSZOBÁK, író-asztalok, egyéb bútorok, olcsó áron. Bővívs u. 66. 9—1428 8. 27

ELADÓ egy világos alig használt hálószoba bú-tor. Csillag u. 79. 9—327

KELIM ebédlőfüggöny-eladó, hétfőtől, Csillag-utca 12, Gíhbártiné. 9—391

FIGYELEM! Saját ké-szítményű modern kon-ferenciadeszkák és fest-tett hálószobák, Arany János u. 1. Ugyanott asztalossegéd felvétetik 9—1003

VECEYS

KIADÓ azonnal tejha-szonra egy darab kis-fias tehén. Értekezni le-het: Deák Ferenc u. 7. hátulso lakás. 68—586

VÁGOTT haját veszek Széchenyi u. 23 paróka készítő. 68—578

KIADÓ ÜZLET, MŰHELY, RAKTAR

SZÁRAZ nagyobb rak-tárhelyiséget keresünk esetleg több részletben, 8—10 vagon csomagolt száraz árú raktározásá-ra. Ajánlatokat „Nagy-vállalat raktár” jellegre kerjük a kiadóhivatalba leadni. vv 41—679

ÁTADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ

FŐUTVONALON jömenetű fűszerüzlet, más elfoglaltság miatt átadó. Cím a kiadóban. 6—273

ELADÓ jogfolytonos kocsma, azonnal átve-hető. Miképérsi-út 40. 6—326

NAGYFORGALMU jogfolytonos kocsma, házzal együtt 16 ezerért sűrűsően eladó Hüvelyes u. 11. sz. Pesti. 6—1018

LAKAST KEHES

MAGÁNOS özevy-asszony keres kis üres alibéleti szobát, évi bért előre fizetek. „Biztos fi-zető” jellegre a kiadóba. 52—582

ÖTVEN pengő jutalm-adok aki üres, vagy bú-torozott szobához juttat, konyha használattal, — Csapó u. 3. faesztér-gályos. 52—571

LAKASCERE

ELCSERÉLNEM szoba, konyhás, spájzos lakásomat kényelmes szoba, konyhásért, Tréki Csapó u. 97. 53—573

KETTŐSZOBAS régi

béru, minden komforttal (víz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott la-kásomat elcsereleiném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfor-tos lakással. Cím a ki-adóban. 1462 vv.

BUTOROZOTT SZOBA

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba kiadó egy úr részére, Honvéd u. 33. sz. 10—554

BUTOROZOTT szoba kiadó, úriember részére — Faragó u. 23. 10—542

MODERN konyha és hálóberendezések nagy választékban kaphatók, Ujfalussy Sándorné — Bethlen u. 56 10—1008

BUTOROZOTT szoba azonnalra kiadó püspöki palota, első kapu, i. em. 3 ajtó. 10—596

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba, fürdőszoba használatl kiadó Lorántffy u. 3. sz., jobbra. 10—585

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba, fürdőszoba használatl kiadó Rákosi Jenő u. 5. szám, földszint 3. 10—594

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba kiadó. Érdeklődés Kiss drogé-ria, Csapó u. 34. 10—1019

ELVESZETT

EGY szegény asszony elhagyta blokkjait. Be-csületes megtalálója vi-gye el Hatvan u. 42. sz. Kassa Irma névre. 13—1150

30-án délelőtt besurranó tolvaj elvitte szobám asztaláról két emalrozott női karómat. — Nyomravezető jutalmat kap. Cím a kiadóban, 13—597

VASÁRNAP este fél 8-fél 9 óra között elvesz-tettem aranykarkötő órámat. Megtaláló illő jutalomban részesül. — Cím: Miklós u. 2. Széll-fodrász, Komlósi István-né. 13—1015

SÖTÉTKÉK gyermek pulóvert elvesztettem a Bikánál. Becses megtaláló jutalomban részesül Fröhlinger, Simonffy u. 30. sz. 13—562

OSEREUZLET

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becseré-lek Pál János szappa-nosmester, Kölcsei u. 8. 634. 11. 19

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG

KUPÁS cserepet, ugyan ott 60 darabot kisméretű téglát újat 50 darabot veszek, cím a kiadó-ban. 20—32 vv.

ELADÓ egy ajtó szépen festve, üvegezve, réz fo-góval, 2x10 és 1x110. Mák u. 26. 20—581

ABLAKOK, ajtó, üve-gezett veranda, bontás-ból kikerültek, eladók. Attila-tér 4. 20—589

KALYHA TŰZ ELY

ELADÓ egy jókarban levő fehér zománcozott tűzhely, Honti u. 4. C. 46—557

FOLYTONGÓ kály, hák, egyik fafűtéshez, szalongarnitúra eladók. Hadik u. 20, hétfőtől dél utánonként. 46—481 vv

GYERMEKKOCSI

SÖTÉTKÉK, mely gyer-mekocsai, prima kivitel-ben, jó gumikkal, nikke-lezett fémrészekkel el-adó. Péchy u. 7. 27—598

KIFOGÁSTALAN modern világos mely gyermekocsai eladó. — Bercsenyi u. 33. szám, első ajtó. 27—1004

EGY sötétkék mely step-pelt gyermekocsai 350 pengőért eladó, Kigyó u. 32. sz. 27—580

HASZNALT RUHA — cipő 69

TISZTA új Bergeri csiz-ma, 43-as, egy férfi ke-rékpár jó állapotban le-vő eladó, Szappanos u. 22. sz. 69—560

TISZTAGYAPJU bő-méretű férfi dressz, új eladó. Csapó u. 78. II. jobbra. 69—553

KOSZTUM-kabát, se-lyem bizú női szalma-kalap eladó. Arany Já-nos u. 2. II. em. 7. 69—584

INGÓGAG VÉTE vegyes

ÖTVEN—HATVAN méter horgany pléhből készült eszacsatornát keresek megvételre — Cím a kiadóban. 37—255

PLAFON. VENTILLÁTOR meg-vételre keresek. Cím a kiadóban. 37—761